

МЕТА

Хто правду чинить –
іде до світла
Іван 3,21

ЧАСОПИС ЛЬВІВСЬКОЇ АРХИЄПАРХІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

МОЯ МОЛИТВА

**Зглянься над нами, о Божая Мати!
Не дай на майданах нам більше страждати,
Не дай жодній мамі за сином ридати,
Не дай її сину невинно вмирати!**

**О, милий Ісусе, буду тя благодати!
Дай руку підтримки з колін нам устати,
Не дай наш народ уже катувати,
Не дай ворогам у нас панувати.**

**Мар'янчик ЗАПОТІЧНИЙ, 8 років,
учень 2-Б класу НВК «ГРОНО» м. Львова**

Недільна проповідь

Проповідь на 28-у неділю по Зісланні Св. Духа

о. Володимир ПЕРУН, Яворівський деканат

Сказав Господь притчу оцю: «Один чоловік справив велику вечерю і запросив багатьох. Під час вечері послав він слугу свого сказати запрошеним: *Ідіть, усе готове. Тоді всі вони однаково почали відмовлятися. Перший йому сказав: Поле купив я, мушу піти нього подивитись; вибач мені, прошу тебе. Другий сказав: П'ять пар волів купив я, і йду їх спробувати; прошу тебе, вибач мені. А інший мовив: Я одружився і тому не можу прийти. Повернувся слуга і розповів це панові своєму. Розгнівався тоді господар та й каже до слуги свого: Іди швидко на майдани і вулиці міста і приведи сюди вбогих, калік, сліпих, кульгавих. Поне, — озвався слуга, — сталося, як ти велів, і є ще місце. Сказав пан до слуги: Піди на шляху та огорожі й наполягай увійти, щоб дім мій наповнився. Кажу бо вам: Ніхто з отих запрошених не покуштує моєї вечері. Багато бо покликаних, а мало вибраних».*

(Лк. 14, 16-24)

(Далі – на 8-й сторінці.)

Дві сторони екуменізму

о. Іван ГАЛІМУРКА

Напередодні свого апостольського візиту до Туреччини, де Папа Франциск мав зустріч і тривалу розмову з Патріархом Варфоломієм I, Святіший Отець зустрічався з учасниками Пленарної асамблеї Папської Ради сприяння єдності християн, що відбулася у «Домі святої Марти». На цій зустрічі Вселенський Архиєрей зазначив, що протягом десятиліть, які минули від часу проведення II-го Ватиканського Собору, «на основі богословських мотивів, вкорінених у Писанні та Переданні Церкви, змінилося наставлення католиків щодо християн, приналежних до інших Церков і церковних спільнот». Крім того, Святіший Отець признався, що шукання єдності залишається серед пріоритетів Церкви і належить до його головних щоденних турбот. Мабуть, це шукання єдності й стало основою для вже згаданого візиту, в результаті якого було підписано спільну Декларацію.

Церква святкує пам'ять апостола Андрія Первозванного, а для католиків західного обряду – цей день є початком Адвенту, тобто часу особливого очікування на прихід Господа у Різдві. Як повідомляють поінформовані джерела, саме з нагоди цього свята Патріарх Варфоломій I запросив Папу Франциска відвідати Туреччину.

Наступного дня після приїзду Патріарха зустрілися на Фанарі, де знаходиться резиденція Екуменічного Патріархату Константинополя, і тут, у храмі св. Юрія, відбули спільну молитву. Під час екуменічної молитви Папа Франциск низько схилився перед Патріархом Варфоломієм і попросив його про благословення для нього самого та для всієї Римської Католицької Церкви. То був кульмінаційний момент візиту Папи до патріаршого храму в Фанарі – колишній дільниці імператорського міста Константинополя, де зараз міститься резиденція Патріарха Варфоломія, формального глави світового православ'я.

Коли Папа Франциск схилився перед Патріархом,

той поцілував його в голову і поклав на неї руку. Це був черговий жест взаємної поваги та приязні, яка єднає Ватикан з Екуменічним Патріархатом, чийм небесним покровителем є св. Андрій – рідний брат апостола Петра, першого Єпископа Риму. Такі жести таких великих людей навіть без слів багато про що говорять і їх належно сприймають усі, хто разом з Ісусом Христом твердить: «Щоб усі були одно» (Ів. 17,21).

ПОПУЛІЗМ ПРО ЕКУМЕНІЗМ. РУКА ПАПИ ЗАВИСЛА У ПОВІТРІ...

По завершенні візиту, під час перельоту зі Стамбула до Риму, на борту літака Папа Франциск дав прес-конференцію журналістам, які його супроводжували. Одне з питань стосувалося перспектив відносин між Католицькою і Російською Православною Церквою. «Ми обидва хочемо зустрітися і хочемо крокувати вперед», – сказав понтифік. На його думку: «Єдність – це шлях. Шлях, яким необхідно слідувати. Шлях, яким потрібно йти разом. Це – духовний екуменізм: молитися разом,

йому Себе відкрис. Хто ж не хоче – тому не допоможуть жодні докази й аргументи. Відомий український журналіст Вахтанг Кіпіані, який був активним учасником тих буремних подій, в особливий спосіб зустрів Бога на Майдані і лише сьогодні ділиться своїм сокровенним.

(За браком газетного місця, подаємо лише другу частину його публікації і перепрошуємо шановного Автора, сподіваючись на його розуміння)

Тієї ночі я отримав доказ існування Бога

«Кілька разів здавалося, що «менти» нас «продавали» і от-от захоплять всю Інститутську. Вони були у 50 метрах за нашими спинами, відрізаючи оборонців мосту від будівлі «Укоопспілки», і прямо перед нами. Іноді їхні «передові» опинялись буквально в кількох метрах збоку. Але люди, мобілізуючись, знову відтискали їх за межі барикади. Кілька разів виводили побитих чи потруєних газом.

Ми стояли так щільно, що не було можливості побачити, хто за спиною. Мене ззаду страхував якийсь сильний, мовчазний чоловік. Він «не матерілся», не вигукував команди, він просто страхував мене. Час від часу, коли менти тиснули – ззаду тиснули наші – я навіть боявся, що зомлію і у цьому натовпі розчавлять. І тут в якусь коротку мить перепочинку у нього задзвонив телефон. Нас було так багато, що я не міг навіть поворожуватись. А він швидко дістав телефон і абсолютно спокійним голосом сказав комусь у трубку – «ні, все добре, можу». І почав читати молитву. У телефон. Але фактично мені на вухо. Бо він був просто за спиною. Це не був «Отче наш» чи якась інша відома мені молитва. Я не можу повторити жодного рядка. Але це було настільки сильно і вчасно, що я повторював сказане ним про себе. Він

говорив десь пару хвилин. Потім замовк. Потім почався черговий наступ ментів. Ми його відбили. І як тільки стало можливо розвернутись – швидко розвернувся, щоб побачити цього чоловіка. А за спиною нікого не було.

Я кілька разів розповідав цю історію знайомим і казав, що мені тоді здалося, що, судячи з інтонації, з якою цей Чоловік читав молитву, він міг би бути протестантським священиком. Не знаю, чомусь мені так спершу здалося. Але тепер, коли прокручую в голові події тієї ночі, яка пролетіла як одна мить, впевнений, що це був не священик, це був Він.

Я був виснажений цими бійками та штовханнями і десь у районі сьомої ранку вирішив піти на метро. «Майдан Незалежності» і «Хрещатик» не працювали, тож пішов на «Театральну». Площа перед КМДА була покрита льодовою кіркою. Коли порівнявся з ЦУМом, то з-за рогу посунуло дуже багато спокійних, зосереджених чоловіків, які приїхали на метро і спішили на Майдан. Нерви не витримали цього видовища, сльози покотились по обличчю, але якось у мить стало спокійно, була абсолютна впевненість, що Київ ми «їм» не здамо».

Вахтанг КІПІАНІ

працювати разом... багато справ милосердя, є багато роботи... вчити разом ... Йти вперед разом».

Як сьогодні ведеться, не встиг ще Папа закінчити своє інтерв'ю, а хвили інформаційного ефіру рознесли його слова по усіх усядах. Воно й не дивно, адже це – слова Папи. Папа простягає свою руку єдності усім: братам-православним, юдеям, також і мусульманам. І що можемо спостерегти: Патріарх Варфоломій цілує Папу «поцілунком миру»; верховні раввіни Єрусалиму приймають Папу і спілкуються

з ним; у Стамбулі, на знак поваги до ісламу і мусульман, Папа відвідав мечеть султана Ахмета, де його вітав великий муфтії Стамбула Рахмі Ярам.

(Далі – на 8-й стор.)

ЕКУМЕНІЧНА МОЛИТВА: ПАПА СХИЛЯЄТЬСЯ ПЕРЕД ПАТРІАРХОМ

За григоріанським календарем, 30 листопада Східна

ГРУДЕНЬ •
2014 РОКУ БОЖОГО
ЧИСЛО •
108 / 10

Кількома рядками

УВІКОВІЧНИЛИ ПАМ'ЯТЬ о. ГЕРМАНА БУДЗІНСЬКОГО

У свято Введення в храм Пресвятої Богородиці Преосвященний Венедикт відвідав з пастирським візитом однойменну парафію у с. Перегноїв Глинянського протопресвітерату, де душпастирює о. Василь Тузяк.

Тут владика звершив Архиерейську Божественну Літургію і виголосив проповідь. Єпископ підкреслив необхідність довіряти Богові, так само, як це робила Марія та її батьки, і бути відкритим на волю Божу.

В часі святкування архиерей відкрив меморіальну дошку, споруджену в пам'ять о. Германа (Григорія) Будзінського, який у свій час душпастирював у цій парафії. В такий спосіб вдячні селяни хочуть закарбувати для наступних поколінь пам'ять про цього незламного ісповідника віри і ревного душпастиря.

ПАРОХІЯ ЗІСЛАННЯ СВЯТОГО ДУХА СВЯТКУЄ СВОЄ 20-РІЧЧЯ

Цього року парафія Зіслання Святого Духа, що у Львові на вул. Зелений, святкує 20-річчя свого заснування. З цієї нагоди з пастирським візитом парафію відвідав Преосвященний владика Венедикт, єпископ-помічник Львівської архиєпархії. Основою святкувань стала Архиерейська Божественна Літургія, під час якої її служитель виголосив проповідь.

У своєму слові владика Венедикт звернув увагу парафіяльної спільноти на необхідність християнської постави у ці складні часи. Єпископ зазначив, що в боротьбі з гріхом треба ставати на бік світла, а не темряви, і, як належить християнам, належить нести це світло у світ, щоб його освячувати.

Після Літургії владика Венедикт вручив пам'ятні грамоти жертводавцям та активним парафіянам, відтак ознайомився із життям цієї спільноти. На завершення святкування о. парох Володимир Біляєв подякував Преосвященному владичі за візит і батьківську опіку.

У ЧЕРВОНОГРАДІ ЗГАДУВАЛИ ВЕЛИКОГО КОБЗАРЯ

До 200-річчя з дня народження Великого Кобзаря Т.Г.Шевченка у Червоноградській філії Львівського музею історії релігії презентувалась виставка «Тарас Шевченко – художник. Погляд з XXI століття». Ідея виставки зродилась зі співпраці Комісії мирян Сокальсько-Жовківської єпархії УГКЦ та Бродівського педагогічного коледжу імені о. Маркіяна Шашкевича.

На виставці було представлено понад 70 робіт студентів другого, третього та четвертого курсів Бродівського педагогічного коледжу ім. Маркіяна Шашкевича. На її презентації були представники міської влади, інтелігенції, парафіян та молоді. До присутніх із привітальним словом звернувся настоятель храму Воздвиження Чесного Хреста у м. Бродях, голова мирянського руху Сокальсько-Жовківської єпархії о. Ярослав Царик, який і посприяв її експонуванню у Червонограді.

Окрасою презентації стали духовні пісні та пісні на вірші Т.Шевченка у виконанні камерного парафіяльного хору церкви Пресвятої Богородиці Владичиці України. За час перебування виставки у Червонограді її відвідало 733 особи, в тому числі чимало дітей, школярів та студентів.

Повідомив о. Ярослав ЦАРИК

16 листопада Високопреосвященний владика Ігор, Архієпископ і Митрополит Львівський, завітав до храму Положення пояса Пресвятої Богородиці у Львові, де звершив Чин освячення престолу та відслужив Божественну Літургію.

Львів поповнився ще одним храмом

23 листопада Високопреосвященний владика Ігор, Архієпископ і Митрополит Львівський, здійснив чин освячення храму Успіння Пресвятої Богородиці, що у Львові на вул. Максимовича, 2.

Новий храм має незвичне архітектурне рішення: зведений у вигляді Ноевого ковчега – еліпсоподібного корабля з трьома вітрилами. На зовнішніх стінах створюють мозаїчні копії чудотворних богородичних ікон (Матері Божої Неустанної Помочі, Львівської та Почаївської). Планується, що всередині храму будуть три престолы – центральний і два бічні, а над святилищем, під одним з вітрил, перед вірними постане іконостасна композиція «Дорога до Бога».

У своєму слові до вірних Митрополит Ігор добрим словом згадав покійного о. Мирослава

У день храмового свята Введення у храм Пресвятої Богородиці парафіяни цієї парафії мали ще одну нагоду порадіти – Високопреосвященний владика Ігор, Архієпископ і Митрополит Львівський, що прибув сюди з пастирським візитом, освятив новий іконостас.

Відтак архиерей звершив Архиерейську Божественну Літургію та виголосив проповідь. У своєму слові Митрополит закликав молитись за

«Кожна людина – то є скарб», – владика Венедикт у Винниках

У першу неділю грудня Преосвященний Венедикт, єпископ-помічник Львівської архиєпархії, відвідав з пастирським візитом парафію Воскресіння ГНІХ, що у Винниках. Тут владика звершив Архиерейську Божественну Літургію і виголосив проповідь.

У своєму слові владика Венедикт наголосив на важливості духовного скарбу кожної людини. За словами єпископа, сьогодні суспільство є надто матеріалізоване та комп'ютеризоване, і через те люди часто віддають перевагу безособовому контакту, занурюються у соцмережі інтернету. «Набагато важливішим є живе спілкування з друзями

Митрополит Ігор освятить новий престіл

Митрополит звернувся до парафіяльної спільноти, парохом якої є о. Іван Ковалець, зі словами батьківської турботи та духовної настанови. Він підкреслив важливість престолу у храмі. Попри непрості випробування перед українським народом, владика закликав завжди перебувати з Богом і побажав, щоб цей святий престіл завжди був місцем, при котрому вірні заноситимуть свої молитви до Господа.

Після молитви владика Ігор уділив усім своє архиерейське благословення.

Солтиса, який у 1996-му році започаткував тут громаду, а відтак розпочав будову храму. Продовжуючи свою промову, архиерей сказав: «Усім вам, добродіям святої будівлі, висловлюю щиру вдячність та молю Господа, щоби благословив вас, ваші родини й нашу Україну миром, злагодою, духовним спокоєм, рівновагою та любов'ю».

Владика Ігор освятить іконостас у храмі на Сихові

мир в Україні і звертатись по допомогу до Марії: «Просімо Пресвятої Богородиці, щоби навчила нас молитися, любити Бога й ближніх, виконувати Господню волю, освятити й спасти наші душі».

Архиерей також підкреслив важливість освячення іконостасу, яке було звершене цього дня, і подякував адміністратору храму о. Любомиру Ортинському та його сотrudникам за ревну працю.

У свою чергу, о. Любомир щиро подякував владичі за батьківське піклування й турботу. Рівно ж він склав подяку гостям, митцям, що виконали цей чудовий духовно-мистецький твір, і жертводавцям, завдяки щедрості яких постав цей іконостас.

Завершили святкування храмового празника освяченням води та родинним спілкуванням владики з парафіяльною спільнотою.

і знайомими, – повчив архиерей. – Телефонуйте своїм друзям частіше, а ще краще зустрічайтесь для спілкування, бо кожна людина – то є скарб».

Під час візиту єпископ привітав з 60-літтям мецената парафії Богдана Голяна і вручив йому подячну грамоту. Відтак щиру подяку владичі склав адміністратор храму о. Петро Паньків.

У Борщовичах вшанували пам'ять жертв Голодомору

У с. Борщовичі, що на Пустомитівщині, вшанували жертв Голодомору. У місцевому храмі Пресвятої Трійці відбулась панахида. Помолитись за упокій усіх, хто помер голодною смертю, до храму численно прийшли школярі та юнацтво. Відтак присутні на чолі з о. Іваном Духничем, адміністратором храму, вчителями та катехитами парафії процесійно пройшли селом, після чого у пам'ять про невинно заморених голодом людей виклали з лампадок символічний хрест.

У суботу, 22 листопада, у храмі відслужили поминальну Божественну Літургію, під час якої о. Іван Духнич виголосив проповідь, у якій підкреслив

важливість молитви за душі невинно заморених голодом і пам'яті про ці трагічні події. Згодом цього ж дня о 16:00 в доміваках парафіяльної спільноти с. Борщовичі запалили свічки пам'яті.

Варто додати, що в цій парафіяльній спільноті постійно прагнуть передати учням приклад християнського життя та любові до свого народу.

Школярі здійснили прощу до Прилбич

участь понад 200 дітей різних вікових груп.

У церкві в Прилбичах священник відслужив молебень до Пресвятої Богородиці за прославу Митрополита Андрея Шептицького, а також молився за учнів та вчителів школи з родинами, за мир в Україні та за воїнів, які оберігають нашу Вітчизну. Згодом цікаву та змістовну екскурсію для дітей провів місцевий парох о. Андрій Стадницький.

Після спільного фотографування учні та вчителі перейшли до каплиці-усипальниці роду Шептицьких у Прилбичах, де помолилися за батьків Митрополита – Івана Шептицького та Софію з роду Фредрів, які там поховані.

Цікавим є те, що школа № 34 у м. Львові була збудована саме завдяки великій фінансовій підтримці Митрополита Андрея Шептицького, на земельній ділянці у підніжжі Святоюрської гори, що належала Церкві.

Для вшанування світлої пам'яті Митрополита Андрея Шептицького молоді львів'яни здійснили прощу до родинного села Митрополита Андрея Шептицького Прилбич. Прощу організували педагоги Львівської ЗОШ № 34 ім. Маркіяна Шашкевича спільно з душпастирями Архикатедрального собору святого Юра. Очолював прощу о. д-р Андрій Дикий, директор Катехитичної школи імені Митрополита Володимира Стернюка при Архикатедральному собору святого Юра. У прощі взяли

Військові святкували у своєму храмі

У День Збройних сил України 6 грудня гарнізонна святиня св. апостолів Петра і Павла відзначила третю річницю свого відкриття. З нагоди свята до капеланів завітав керівник департаменту Патріаршої курії УГКЦ у справах душпастирства силових структур України Преосвященний владика Михаїл Колтун. Тут єпископ звершив Архиєрейську Божественну Літургію. Крім офіцерів та курсантів Академії сухопутних військ ім. гетьмана Петра Сагайдачного, у святкуваннях також взяли участь представники місцевої влади.

У своєму зверненні до військовослужбовців владика Михаїл привітав військових зі святом і побажав бути вірними захисниками своєї Батьківщини, воїнами, які завжди беруть стосунок з Богом та часто плекають особисту і спільну молитву за свій народ. Також архиєрей закликав вояків з любов'ю та шаную ставитися як один до одного, так і до нашої Вітчизни.

Вже традиційно для гарнізонного храму після Літургії відбулось екуменічне молитовне дійство за участю духовенства УГКЦ, РКЦ, УПЦ та Вірменської Апостольської Церкви. Представники Церков вітали військовиків та занесли за них до Бога свої молитви.

На завершення всі разом відспівали церковний гімн «Боже великий, єдиний» за мир і спокій в Україні, за усіх військових та український народ.

Департамент інформації Центру військового капеланства

Вшанували блаженну Йосафату

20 листопада, у день пам'яті преподобної матері Йосафати Гордашевської, у каплиці провінційного дому сестер-службниць у Львові були виставлені мощі преподобної Йосафати для усіх, хто побажав прийти і помолитися за її заступництво. Протягом дня приходили миряни, семінаристи, священники, богопосвячені особи. Варто нагадати, що преподобна Йосафата є особливою покровителькою для родин, які не мають дітей. Через молитву за посеред-

ництвом преподобної Йосафати кілька родин вже вимолити у Бога дар батьківства, тому теж зі своїми діточками прийшли подякувати блаженній.

Напередодні свята Високопреосвященний владика Ігор, Архiepіскоп і Митрополит Львівський, звершив у каплиці Велику Вечірню з Літєю. По її завершенні архиєпископ звернувся до сестер зі словом, заохотивши їх частіше роздумувати над життям преподобної Йосафати та наслідувати

першу службницю: перша сестра-службниця Йосафата була дуже чутливою до обставин свого часу і навчала сестер передавати іншим вічні правди Євангелія. Її життя було сповнене великою любов'ю до Бога, яку вона реалізувала у любові до ближніх, у бажанні святості й у ревноту служінні потребам свого народу. Тож і сьогодні просимо: «Сестро Йосафато, моли Бога за нас!»

Сестри-службниці, Львів

Кількома рядками

«ВЕРВИЦЯ МИРУ» ШИРИЛАСЯ ДРОГОБИЧЕМ

Наприкінці листопада у Дрогобичі відбулась молитовна хода під назвою «Вервиця миру», участь в якій взяло духовенство та вірні місцевих парафій. Дрогобичани згуртувались в молитві, щоб випросити в Бога мирного життя для Української держави. Одночасно захід був присвячений пам'яті жертв Голодомору та 25-й річниці виходу УГКЦ з підпілля.

Молитовну ходу очолив владика Григорій, єпископ-помічник Самбірсько-Дрогобицької єпархії. Усі спільно молились вервицю, а під час зупинок священники виголошували повчальні науки.

«Слава в вишніх Богу і на землі мир в людях Його благовоління», – такими словами Божі ангели під час Різдва прославляли новонародженого Ісуса. Про це у своєму слові відзначив о. Іван Паньків, декан Дрогобицький. На думку священника, трагічні сторінки в історії нашого народу, як от Голодомор, безбожний період радянської влади, теперішня війна на Сході України, траплялись через те, що в серцях окремих людей забракло Божого миру. Саме тому слід примирити свою совість з Богом, а також помолитись за навернення тих, чії душі сповнені ненависті до ближніх.

о. Олег ЧУПА,
прес-секретар
Самбірсько-Дрогобицької єпархії

ЕКУМЕНІЧНА МОЛИТВА ТЕЗЕ У СОБОРІ СВЯТОГО ЮРА

Вже протягом двох десятиліть наша молодь бере участь в екуменічних форумах, котрі організують члени спільноти Тезе. Цьогоріч молодь м. Львова, за сприянням Комісії у справах молоді Львівської архієпархії УГКЦ, вирішила організувати подібне дійство, але меншого масштабу, у себе. Ідею підтримала й спільнота ЛМГО «Українська молодь – Христові».

Таким чином, 7 грудня у соборі св. Юра відбулась екуменічна молитва Тезе. На молитву до молодих львів'ян завітали Преосвященний владика Венедикт, єпископ-помічник Львівської архієпархії, та брат Жорж зі спільноти Тезе (Франція), який прибув до Львова на запрошення молодих львів'ян. Молодь молилась за мир і спокій в Україні, за військових, які захищають нашу Батьківщину, в особистих наміреннях. Звучали духовні пісні у стилі Тезе на прославу Господа.

Після молитви присутні прослухали звернення до молоді, яке зачитав Преосвященний владика Венедикт. «Ті чи інші події у нашому житті не є випадковістю. Те, якими ми є зараз, є результатом подій, які пережили у своєму житті», – сказав, зокрема, проповідник. Також єпископ наголосив на потребі єдності та взаємної солідарності, і закликав не боятися любити, прощати, вірити та надіятись.

Про враження від зустрічі коротко і влучно висловились одна з учасниць: «Це було всього лише якихось 60 хвилин – а стільки розуміння і одкровення».

Довідка: Тезе (фр. Taizé) – міжнародна християнська екуменічна спільнота із села Тезе, що знаходиться у французькому регіоні Сона і Луара в Бургундії.

ЗАЯВА ЛУЦЬКОГО ЕКЗАРХАТУ УГКЦ З ПРИВОДУ ПІДПИСАННЯ МЕМОРАНДУМУ У м. РІВНОМУ

Нещодавно в м. Рівному був підписаний Меморандум про єдину Україну та єдину Українську Помісну Православну Церкву, який заторкнув цілий ряд важливих суспільно-церковних питань. Було також запропоновано і Луцькому екзархату УГКЦ висловити свою позицію стосовно тем, які піднімалися в Меморандумі. УГКЦ разом з іншими Українськими Церквами та релігійними організаціями з тривогою спостерігає за суспільними і церковними викликами сьогодення, сприяє між-релігійному діалогу та співпраці.

Ми вболіваємо над проблемою поділу, який існує між Православними Церквами в Україні. Наша Церква всіляко заохочує розвиток діалогу для досягнення єдності Православних Церков, але при цьому переконана, що такий діалог є внутрішньою справою самих православних вірних України. Меморандум є пригадкою, пам'яткою. Що стосується церковної єдності, то найкращою пригадкою для кожного християнина є слова Господа нашого Ісуса Христа: «щоб усі були одно» (Ів. 17,21). Однак питання пошуку шляхів, які ведуть до подолання розділень між християнами, не може відбуватися без компетентної церковної влади.

Слід звернути увагу, що текст Меморандуму неодноразово змінювався, а сам Меморандум був ініціативою представників обласної державної адміністрації. Натомість, питання церковної єдності мають вирішуватися в форматі взаємної поваги, діалогу та узгодження самими Церквами.

Під час підписання згаданого Меморандуму був присутній місцевий священик, настоятель громади УГКЦ в м. Рівному. Він не мав повноважень підписувати неузгоджений з вищою церковною владою текст, за що йому винесено канонічне попередження. Тому будь-які підписи представників УГКЦ в даному Меморандумі є не дійсними.

Нехай Всемилостивий Господь направить наші добрі змагання на шлях пошуку миру та злагоди з Богом та всім суспільством.

† Йосафат, екзарх Луцький УГКЦ
20 листопада 2014 року Божого

РЕЛІГІЙНІ ОРГАНІЗАЦІЇ СТАЛИ ЗАРУЧНИКАМИ СИТУАЦІЇ В КРИМУ

5 листопада відбулася прес-конференція на тему: «Новий екстремізм: віросповідання під тиском в Криму та на Донбасі». Як повідомляє Християнський портал КІРІОС з посиланням на УКРІНФОРМ, під час прес-конференції було презентовано матеріали звітів щодо проблем утисків та переслідувань релігійних громад на території Криму та на Донбасі.

УГКЦ НЕ ВИКЛЮЧАЄ ПЕРЕРЕЄСТРАЦІЮ В КРИМУ ЗА ЗАКОНАМИ РОСІЇ

Українська Греко-Католицька Церква не виключає, що, за потреби, перереєструється згідно з російським законодавством на території Криму. Про це на прес-конференції заявив керівник департаменту зовнішніх зв'язків УГКЦ отець Олекса Петрів. «Головним завданням релігійної організації, де б це не було, є задоволення релігійних потреб. Якщо задоволення релігійних потреб віруючих, свобода віросповідання, духовна опіка віруючих вимагатимуть необхідності перереєстрації (у Криму – ред.), то таке рішення буде прийматися. Зараз воно тільки вивчається», – сказав о. Олекса Петрів.

Він також додав, що священики УГКЦ в Криму надалі переслідуються, а найбільша проблема – вимушена ротація. «Останнім часом були безпідставно затримані тамтешніми службами безпеки наші священики, і навіть зі своїми вірними. На даний момент найбільша проблема – це так звана ротація. Це пов'язано з тим, що тим, хто не є громадянами Російської Федерації, можна

(Далі, на стор. 5)

У Відні молились за мир і збереження екології

До австрійської греко-католицької парафії св. влмч. Варвари завітали гості з України – очільник Бюро УГКЦ з питань екології д-р Володимир Шеремета разом з єпархіальними та екзархальними референтами з питань екології, які перебувають у навчальній подорожі, що має за мету обмін досвідом служіння Церкви для збереження створіння. В цей святковий день громада молитовно єдналась із шановними гостями у Божественній Літургії, яку очолив місцевий парох о. Тарас Шагала у співслужінні з працівниками екологічної інституції.

Під час Святої Літургії о. Михайло Дзуль, референт Екобюро в Івано-Франківській архієпархії УГКЦ, виголосив проповідь, у якій наголосив, що коли людина віддаляється від Бога, то вона автоматично починає становити небезпеку не лише для самої себе, але й для ближніх та всього створіння.

Цього року наша Церква широко відзначала 25-річчя свого виходу з підпілля. З цієї нагоди у м. Жовква відбулася урочиста Архирейська Літургія. Саме святкування відбулось у день храмового празника священномученика Йосафата.

Святкову Божественну Літургію у співслужінні духовенства з Єпархіального управління та Жовківського деканату звершив Преосвященний владика Михаїл Колтун. У своєму слові до вірних Преосвященний Михаїл поділився з присутніми своїми переживаннями щодо теперішньої ситуації в країні, наголосивши, що маємо плекати любов

По завершенні Літургії з коротеньким словом звернувся керівник Бюро УГКЦ з питань екології д-р Володимир Шеремета, який передав для парафіяльної бібліотеки основні видання, які були підготовлені та видані церковною екологічною інституцією та є важливим внеском у розвиток екологічного вчення УГКЦ. Інформаційна служба Бюро УГКЦ з питань екології

У Жовкві молитовно вшанували ювілей виходу Церкви з підпілля

до Богом даної нам землі, до своєї Церкви: «Ми ідентифікуємо себе як Греко-Католицька Церква, що існує завдяки мученицькій жертві своїх вірних, які, переживши роки переслідувань, не відреклися від неї, від віри в Бога».

По закінченні Божественної Літургії владика подякував отцю Михайлу Ткачіву, настоятелю парафії, за його старанну працю на Христовій ниві, а парафіянам побажав миру, злагоди та любові у їхніх сім'ях та родинах, «щоб Божий мир плодородив рясними плодами у їхньому житті».

У свою чергу, о. Михайло висловив вдячність архирееві за теплі слова та побажав Божого миру, щоб, як військовий капелан нашої Церкви, він передавав його воїнам, які сьогодні несуть свою нелегку службу, захищаючи нашу землю.

Повідомив брат Михайло МОРОЗОВСЬКИЙ

Відбувся річний з'їзд в'язничних капеланів

Напередодні свята Архистратига Михаїла відбувся річний з'їзд Пенітенціарного душпастирства УГКЦ, який був присвячений підсумкам служіння та змінам у пенітенціарній системі України. Капеланів гостинно прийняв реколекційний дім Самбірсько-Дрогобицької єпархії.

У спільноті капеланів відбувся аналіз минулорічного служіння та швидких зрушень у пенітенціарній сфері, які сталися через воєнні події в Україні. У дискусіях зродилося бачення особливо важливих завдань для розвитку капеланства. Зокрема, наголосувалось на необхідності зв'язку капеланів з єпископом-ординарієм; на необхідності формування бюджету для забезпечення заходів; на плеканні волонтерської допомоги та залучення ініціатив мирян тощо.

В заключний день з'їзду капеланів зі священиками пенітенціарного душпастирства зустрівся Преосвященний владика Михаїл Колтун, керівник Департаменту УГКЦ у справах душпастирства си-

У храмі діятиме кабінет сімейного лікаря

На околиці Тернополя постав новий храм, що носить ім'я святого пророка Іллі. Для освячення цього храму прибув Архiepіскоп і Митрополит Тернопільсько-Зборівський Василій Семенюк.

У своєму пастирському слові владика Василій зазначив, що храм в першу чергу є місцем Божої присутності: «Бог хоче перебувати зі Своїм народом, і саме у храмі Він кожного разу

приходить до нас через Святі Тайни, через благословення священника». Також владика заохотив вірних до активного парафіяльного життя, подякував та відзначив грамотами усіх жертводавців і благодійників, які долучилися до будівництва церкви.

Настоятель храму о. Василь Корендій відзначив, що на свято прибуло багато колишніх працівників Тернопільсько-

го комбайнового заводу та мешканців мікрорайону, які гуртуються навколо храму. Саму громаду було зареєстровано восени 2012 року, а відтак обладнано капличку та посвячено місце під храм. Після виготовлення необхідної документації у травні цього ж року розпочали будівництво. Святиня особлива тим, що у її підвальному приміщенні діятиме кабінет сімейного лікаря.

Повідомив протоієрей Костянтин ПАНТЕЛЕЙ

В Коломиї освячено пам'ятник Героям Небесної сотні

У переддень свята Введення в храм Пресвятої Богородиці на території Коломийського педагогічного коледжу Правлячий архиєрей Коломийсько-Чернівецької єпархії Василій (Івасюк) освятив монумент Героям Небесної сотні. В освяченні взяв участь також владика Юліан (Гатала), єпископ Коломийсько-Косівський УПЦ (КП).

«Посвячення пам'ятника Героям Небесної сотні пригадує нам подвиг синів України, які поклали своє життя на вітар Батьківщини за людську гідність. Вони є новомучениками, що віддали життя за свободу власного народу. Війна продовжує забирати життя молодих хлопців, і далі проливається кров наших братів на сході України. Але українському слову – бути, а українській нації – жити і творити», – сказав владика Василій у своєму слові до присутніх.

А кількома днями раніше подібна подія відбулася неподалік у селі Тростянець, що на Снятинщині. Тут, у спільній молитві з громадою села, місцевий парох о. мітрат Микола Романенчук також освятив монумент Героям та відправив панахиду за загиблими воїнами АТО та героями Небесної сотні.

о. В. ПЕРЦОВИЧ, прес-секретар єпархії

На свято Введення в храм Пресвятої Богородиці засуджені жінки Збараської виправної колонії управління ДПтС України в Тернопільській області (№ 63) молилися разом у молитовній кімнаті, названій на честь жінок-мироносиць. Засуджені жінки, які відбувають покарання у цій колонії, уважно слухали проповідь, оскільки для них велике значення має не тільки подія, що згадується в це

Закарпаття відзначає 225-ліття о. Михайла Лучкая

У день пам'яті мучеників Онисифора та Порфирія Преосвященний владика Мілан (Шашік) відвідав з архипастирським візитом Свято-Вознесенську парафію с. Великі Лучки Мукачівського деканату. Єпископ прибув сюди з нагоди святкування 225-річчя від дня народження великого історика і церковного діяча о. Михайла Попа, який з часом прибрав собі псевдонім «Лучкай».

В часі Архиєрейської Служби Божої владика розповів вірним про особу цього великого церковного діяча, а також закликав пам'ятати історію нашого краю, над якою працював о. Михайло Лучкай.

Після Літургії владика Мілан освятив камінь під будівництво парафіяльного будинку, а опісля процесійною ходою усі разом вирушили до місця старої Свято-Вознесенської церкви, де зараз

священника, громадського діяча, автора Державного гімну України отця Михайла Вербицького. Незважаючи на холодну погоду, до Млинів приїхало багато людей – як місцевих, так і з Яворова, Львівщини, Тернополя та інших місцевостей України. Зокрема, від України вшанувати пам'ять о. Михайла Вербицького прибули народний депутат України Володимир Парасюк, віце-консул України в Любліні Віталій Білий та інші офіційні особи.

У с. Хотинець та с. Млини Підкарпатського воєводства (Республіка Польща) відбулися поминальні урочистості з нагоди 144-ї річниці смерті видатного композитора,

Зранку в Хотинці, в церкві Різдва Пресвятої

Збараж: жінки у колонії молилися до Пресвятої Богородиці

свято, як також і приклад, який подають батьки майбутньої Богородиці, залучивши свою дочку до Бога з раннього дитинства.

«Відзначаючи сьогоднішнє свято, задумаємося кожен з нас над своїм власним життям, – із цими словами звернувся до засуджених жінок в'язничний капелан отець Омелян Колодчак. – Це свято дає нам багато думок для роздумів і навчає усіх нас, що ми повинні віддатися виховуванню святої Церкви від раннього дитинства до пізньої пори нашого життя. Бо таке виховання провадить до вічного щасливого життя у небі».

Софія ЛЕВИЦЬКА

функціонує лікарняний будинок. Тут архиєрей освятив пам'ятну дошку о. Михайлу Лучкаю та о. Василю Довговичу, який у свій час був парохом тепер зруйнованої святині.

На завершення біля старовинного хреста владика відслужив панахиду за жертвами голодомору та за воїнами, які загинули на Сході України.

У Польщі вшановано пам'ять автора Державного гімну України

Богородиці, відслужено Святу Літургію, на якій співав хор «Надсяння» під диригуванням п. Володимира Гнідя. Опісля всі учасники моління прибули до церкви Покрови Пресвятої Богородиці в Млинах, де місцевий парох о. Богдан Степан та о. Іван Ревуцький відправили па-

нахиду. По її завершенні усі присутні заспівали «Вічная Пам'ять».

Після богослужіння делегації з Польщі та України поклали вінки і квіти до могили композитора. Фінальним акордом святкувань стало виконання Державного гімну України.

(Закінчення, початок у колонії на 4 на стор.)

перебувати в Криму лише три місяці», – зазначив керівник департаменту зовнішніх зв'язків УГКЦ.

УПЦ КП ЗАЯВЛЯЄ ПРО ПЕРЕСЛІДУВАННЯ НА ПІДКОНТРОЛЬНІЙ БОЙОВИКАМ ТЕРИТОРІЇ ДОНБАСУ

Українська православна Церква Київського патріархату не має можливості вільного ведення релігійної діяльності на частині території Донбасу, яка контролюється бойовиками. Про це на прес-конференції повідомив архиєпископ Чернігівський і Ніжинський, секретар Священного Синоду УПЦ (КП) Євстратій Зоря. «Щодо Донбасу, то очевидна різниця між територіями, які є окупованими, і територіями, які знаходяться під контролем української державної влади. На окупованій території наші храми легально діяти не можуть. Це пов'язане з небезпекою для життя священнослужителів і віруючих. Тому частина священників діє підпільно, таємно. В той же час інша частина була змушена виїхати», – сказав речник УПЦ КП. Він також додав, що й усі інші Церкви, за винятком Московського патріархату, зазнають таких же утисків. «Усі Церкви на окупованій території Донбасу, окрім Московського патріархату, у тій чи іншій формі зазнають переслідувань, утисків і не мають можливості вільно сповідувати свою віру», – сказав речник УПЦ КП.

ТЕРОРИСТІВ ЧЕКАЄ ЗЕМНИЙ ТА БОЖИЙ СУДИ – УПЦ КП

Терористи та сепаратисти, які чинять злочини проти людяності в Криму і Донбасі, мають бути засудженими не лише Божим судом, але й земним. Про це на прес-конференції розповів керівник Інформаційно-видавничого управління Київської патріархії, архиєпископ Євстратій (Зоря). «Хотів би наголосити на тому, що рано чи пізно не тільки Божий суд, але й людський суд відбудеться... Ті, хто на Донбасі та в Криму знущуються над людьми в цілому, бо релігійні переслідування – це лише частина антилюдських актів, які там відбуваються, – всі вони повинні понести свою відповідальність. Для мене це принципова позиція», – зазначив архиєпископ. Він також закликав громадськість збирати докази злочинів терористів для міжнародного судового процесу. «Ми рекомендуємо усім збирати факти для міжнародного карного процесу щодо злочинів проти людяності, який обов'язково має відбутися. Так як по злочинах нацистської Німеччини відбувся Нюрнберзький процес», – сказав речник УПЦ КП.

КРИМ: СТАТУТИ РЕЛІГІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ БУДУТЬ ПРОХОДИТИ РЕЛІГІЄЗНАВЧУ «ЕКСПЕРТИЗУ» В МОСКВІ

За рішенням російської влади, статuti релігійних організацій півострова, що не належать до «традиційних релігійних конфесій», при перереєстрації будуть проходити релігійнознавчу «експертизу» в Міністерстві юстиції Росії. Про це повідомив представник місцевої окупаційно-колаборантської влади Александр Селевко під час засідання комітету Державної ради РК з культури і питань охорони культурної спадщини. Він пояснив, що до централізованих релігійних структур відносяться, наприклад, Сімферопольська і Кримська єпархії Української Православної Церкви Московського патріархату та Духовне управління мусульман Криму. Організації, що не входять до складу подібних структур, пройдуть релігійнознавчу «експертизу» в Москві. Як пояснив чиновник, в Криму подібну «експертизу» проводити не можуть через те, що бракує «профільних фахівців».

У разі, якщо будуть виявлені якісь «порушення», у реєстрації відмовлять. На думку А.Селевко, це допоможе виявити «деструктивні організації», – повідомляє Християнський портал КІРІОС з посиланням на KRYMEDIA.

Мандруючи Інтернетом

СВЯЩЕНИКИ ІЗ ЗАРВАНИЦІ ПОДАРУВАЛИ ВІЙСЬКОВИМ ВАНТАЖНИЙ АВТОМОБІЛЬ

Вантажний автомобіль ГАЗ-3506 отримали військові 6-ого батальйону територіальної оборони «Збруч», що дислокується у м. Тернопіль. Транспортний засіб для потреб армії передали священики УГКЦ, які служать у Марійському духовному центрі Зарваниця.

«Враховуючи ситуацію, яка є в державі, бачимо, що армія потребує допомоги, – каже о. Володимир Топоровський, декан Зарваницький. – Потреби бійців – більші, аніж наші, а цей транспортний засіб, особливо тепер, їм більше послужить».

Також отці передали військовим маскувальну сітку, поспілкувалися з ними, поблагословили та побажали, щоб Господь беріг їхні життя і кожен міг живим-здоровим повернутися додому.

Прес-служба архієпархії

ГРЕКО-КАТОЛИКИ КРИВОГО РОГУ МАЮТЬ НОВУ КАПЛИЦЮ

У Кривому Розі відбулось урочисте освячення каплиці, спорудженої на честь святого Василя Великого. Чин освячення звершив владика Степан (Меньок), екзарх Донецький УГКЦ. В освячені ново-збудованої каплиці взяли участь вірні з Кривого Рогу та гості з інших міст.

Учасниками Архієрейської Божественної Літургії, крім священиків екзархату, були й гості – представники Київської Трьохсвятительської духовної семінарії – віце-ректор о. Андрій Чорненко із семінаристами. Відтак за вірну службу владика нагородив пароха Ігоря Дмитришина золотим хрестом з прикрасами, а найактивніших парафіян і фундаторів храму Василя Філяка, Любов Троян, Тараса Проця – подячними грамотами. Зазначимо, що наразі в Кривому Розі зареєстровано дві громади УГКЦ: Святої Трійці та свв. Володимира і Ольги. Каплиця святого Василя Великого належить до парафії Володимира і Ольги, біля якої в майбутньому буде споруджено величний храм.

Прес-служба Донецького екзархату УГКЦ

НОВИЙ ХРАМ ПОСТАВ НА ХМЕЛЬНИЧЧИНІ

Наприкінці листопада у с. Грушка Кам'янець-Подільського району, що на Хмельниччині, відбулося освячення нового храму, який носить ім'я Успіння Пресвятої Богородиці. Парохіяни старалися закінчити основні роботи до настання морозів, щоб у теплі й затишку зустріти Різдво Христове. Чин освячення здійснив Архієпископ і Митрополит Тернопільсько-Зборівський Василій (Семенюк). Варто відзначити, що владика особисто допомагав матеріалами і коштами, щоб відкрити святиню до настання зими.

У новоосвяченому храмі Митрополит звершив Божественну Літургію, участь у якій взяли участь голова Кам'янець-Подільської районної державної адміністрації Володимир Барановський та близько 120 вірних. У своєму пастирському слові Кир Василій наголосив на потребі молитви та заохотив вірних до участі у Святих Тайнах, які священик уділятиме у святині. Крім іншого, Митрополит просив вірних молитися за учасників АТО. І оскільки багато військовослужбовців є жителями цього села, єпископ в особливий спосіб помолвився за них.

Відтак відбулося освячення дзвіниці та дзвонів. І, мабуть, найцікавіше і досить символічне відбулося наостанку – у новоосвяченому храмі владика уділив Святу Тайну Хрищення маленькій Софії на прізвище Українець.

ПРИ ХРАМАХ ДУБЛІНА БУДУТЬ ПРИТУЛКИ ДЛЯ БЕЗДОМНИХ

У Дубліні, на вулиці біля парламенту Ірландії, було знайдено мертвим 43-річного бездомного чоловіка. А через те, що місце смерті знаходиться всього в декількох метрах від парламенту, то його смерть була розцінена як «національна ганьба». З цього приводу католицький архієпископ Дубліна Мартін висловив «глибоку скорботу» і пообіцяв, що зробить доступними церковні будівлі для перебування бездомних. Ієрарх висловив упевненість у тому, що до кінця року церковні приміщення у Дубліні будуть приготовані для того, щоб захистити від холоду, щонайменше, 40 осіб.

Архипастир також висловив стурбованість «глибоким розділенням Дубліна, де, з одного боку, радіють прибуткам у період Різдва, а, з іншого, суттєво зростає кількість бездомних та голодних людей».

КІРІОС (за матеріалами ВВС)

Папа прокоментував реформу Римської курії та підсумки Синоду

Папа Франциск дав велике інтерв'ю аргентинській щоденній газеті «La Nación», в якому відповів на запитання, що стосуються останніх подій з життя Церкви, а також особистого плану.

Говорячи про нещодавній Синод на тему сім'ї, Святіший Отець зазначив, що синодальне зібрання не є «парламентом», але відкритим простором, який оберігає Святий Дух. Тому абсолютно неправильно вважати, що Отці Синоду були розділені на два протилежні табори: на засіданнях було важливо «висловлюватися зрозуміло і слухати зі смиренням». Сім'я, за словами Папи, нині переживає великі труднощі, і для багатьох людей «укладання шлюбу стало соціальним фактом», що ставить під сумнів його свідоме і дійсне вчинення у вірі.

З приводу сумнівів у деяких колах щодо позиції Церкви стосовно гомосексуальних союзів Папа Франциск зазначив, що «на Синоді ніхто не говорив про одностатеві шлюби». Обговорювалися ситуації в сім'ях, в яких хтось із дітей має гомосексуальну орієнтацію, а також пов'язані з цим пастирські питання, в тому числі, що стосуються Таїнства Сповіді.

З приводу реакції у пресі на «Доповідь після дискусій» Святіший Отець наголосив, що це був всього лише попередній документ, а те, що дійсно відіграє роль, – це постсинадальний звіт, підсумкові послання і сама промова Папи. У той же час «не слід боятися» просуватися вперед під проводом Святого Духа.

У завершальній промові, зазначає Святіший Отець, «я сказав, що жоден з пунктів учительства Церкви про шлюб не був заторкнутий». Стосовно розлучених, що вступили в повторний шлюб, то було піднято багато питань пастирського характеру. Однак «один лише доступ таких людей до Святого Причастя не є рішенням: справжнім рішенням є їх інтеграція». «Це вірно, що вони не відлучені від Церкви, – зазначає Папа, – але вони не можуть бути хресними батьками, не можуть читати з амвона літургійні читання на Святій Месі, не можуть роздавати Святе Причастя, вони не можуть проводити катехизацію», і тому «здається, ніби вони насправді відлучені». Хворобливість такої ситуації особливо очевидна тому, що хресним батьком, наприклад, цілком може стати «корумпований політик» тільки тому, що він пере-

Папа пояснив, про що молився у мечеті

Чому і про що молився у Блакитній мечеті у Стамбулі, Папа Франциск пояснив під час прес-конференції на борту літака, яким повертався до Риму.

– Я поїхав до Туреччини як паломник, а не як турист. Коли я пішов до мечеті, то не міг сказати: а тепер я турист! – сказав Святіший Отець.

Він пояснив, що Великий муфтії, який показував йому мечеть, процитував фрагменти Корану про Марію та Івана Христителю. «У цю мить я відчув потребу молитви. Я спитав його: помолимося трохи?.. Він відповів мені: так, так. Я молився за Туреччину, за мир, за муфтія, за всіх і за себе... Сказав: Госпо-

буває в церковному шлюбі. Тому «деякі речі та нормативні цінності» вимагають змін.

Тим, хто говорить про так звану «плутанину в Церкві», Папа Франциск відповідає: «Я постійно виголошую промови і проповіді, і в цьому – учительство. Це те, що я думаю, а не те, що приписують мені газети».

Говорячи про реформу Римської курії, Святіший Отець наголошує, що «цей процес – неспішний», і в 2015 році він, швидше за все, не завершиться. Однією із обговорюваних пропозицій є об'єднання відомств у справах мирян і сім'ї, а також що стосується Папської ради «Справедливість і мир». Папа Франциск знову підтвердив, що йому особисто ближча «духовна реформа сердець», – про це він ще буде говорити в різдвяній промові в Залі Павла VI на зустрічі з працівниками Римської курії і співробітниками Ватикану з сім'ями. Святіший Отець наголошує, що його не турбують «розбіжності», що проявилися під час реформи курії, нагадуючи, що весь цей процес був розпочатий з ініціативи кардиналів на загальних зборах ще перед конклавом. Стосовно Інституту релігійних справ, то Папа Франциск відзначив, що він «працює прекрасно», а економічна реформа «успішно просувається».

Відповідаючи на запитання аргентинської журналістки про те, що значить для нього бути Папою, Святіший Отець зізнався, що після його обрання на конклаві він сказав самому собі: «Хорхе не зміниться, він буде самим собою, оскільки зміни в такому віці смішні». З приводу свого здоров'я Папа зазначає: «У мене є деякі нездужання, які відчуваються в моєму віці, проте я в руках Бога і досі можу тримати більш-менш хороший темп роботи». І жартома додав, що Господь дарував йому «здорову здатність до несвідомості».

З приводу майбутніх апостольських візитів Папа Франциск розповів, що, можливо, він відправиться в Аргентину в 2016 році, в той час як на 2015 рік заплановані поїздки в три держави Латинської Америки та Африки. Щодо своєї батьківщини Святіший Отець зазначив, що «у зв'язку з майбутніми виборами він не прийматиме аргентинських політиків», щоб «не втручатися». Проте, наголошує Папа, на даний момент «руйнування демократичної системи і конституції» було б для Аргентини «помилкою».

CREDO (за матеріалами:
Католицький Оглядач)

ди, покладімо край цим війнам! То була мить щирої молитви», – сказав Папа.

За матеріалами: deon.pl

«Хто переслідує християн – зраджує іслам»

В університеті Аль-Азхар, який визнається найважливішим богословським центром суннітського ісламу, 700 представників політичних, суспільних і релігійних інституцій (суннітських, шіїтських та християнських) зі 120 країн світу дискутували про стосунки між ісламом та екстремізмом, який посилюється на цю релігію.

У конгресі також узяв участь о. Джузеппе Скатолін, член Академії арабської мови в Єгипті. «На моє переконання, – говорить вчений, – світ ісламу потребує проведення історичної самокритики, чогось подібного до того, що зробив під час Великого Ювілею Іван Павло II, визнавши злочини, скоєні християнами. Цього самого потребує і світ ісламу. Ніхто не безвинний, тож і мусульмани мусять однозначно засудити злочини, здійснювані у минулому їхніми співбратами, і рішуче від них відмежуватися».

На каїрській конференції Великий імам університету Аль-Азхар однозначно засудив «варварські злочини», здійснювані під прикриттям «святої релігії» в Іраку та Сирії.

За матеріалами: Radio Watykańskie

На Кіпрі випадково виявили найдавніший храм IV-V ст.

У м. Сотірос (Кіпр) випадково виявлено найдавніший християнський храм. Не виключено, що це – найдавніший на Кіпрі збережений храм.

Натрапили на нього зовсім випадково. Місцевий селянин помпою поливав дерева і забув її вимкнути. Вода залила весь двір, і місцева влада злякалися, що зіпсувався фундамент храму Преображення. Викликали про всяк випадок фахівців Департаменту археологічних досліджень, ті поча-

ли копати і дійшли до стародавнього храму.

Фахівці пояснюють, що мова йде про церкву Преображення Господнього, яка тут стояла у IV-V століттях по Р.Х. Кожен камінь відкритого храму викликає емоції і є шматочком історії. Наприклад, колона біля входу вказує на те, що двері були двостулковими, тобто будівля була досить велика і вміщувала, за підрахунками археологів, до 300 чоловік, що дуже істотно для тієї епохи. З часом на її місці побудовано сучасну будівлю храму, який також носить ім'я Преображення.

Мер Сотіроса Ґіорґос Таккас розповів, що проміжні результати дослідження показують, що сучасний храм покриває лише дві третини площі стародавнього храму, а на іншому просторі знаходиться цвинтар. Також Ґ.Таккас додав, що адміністрація міста постарается перенести кладовище, щоб повністю розкопати давню споруду і при сприянні держави влаштувати тут релігійно-археологічний пам'ятник Кіпру.

КІРІОС з посиланням на «Православ'є»

У Пакистані християнку під дулом пістолета змусили прийняти іслам

Жертва – християнка з колонії Ніштар – подала скаргу до суду. Заявниця повідомила суду, що вона була викрадена мусульманином 8 листопада. Під дулом пістолета він змусив її підписати чистий бланк паперу. Вона також заявила, що потім її викрадач та імам підготували підроблене «свідчення про шлюб». Після «укладення шлюбу» її ґвалтували впродовж декількох днів. За словами жертви, її також змусили під дулом пістолета прочитати ісламське свідчення віри. Вона – християнка і не хотіла приймати іслам, – повідомляє Християнський

портал КІРІОС з посиланням на Седмицю.

Пізніше жінка зуміла втекти. Вона дізналася імена трьох інших чоловіків, які були залучені в її викраденні та примусовому «переходу» в іслам. За

словами жертви, в поліцейській дільниці колонії Ніштар відмовилися зареєструвати справу проти її кривдників. Тоді вона попросила суд допомогти їй у реєстрації позову проти підозрюваних.

За матеріалами IPC

Іракські бойовики використовують християнські храми як тюрми

що ув'язнені в даний час розміщені в церкві Непорочного Зачаття. Жінки-в'язні утримуються у Свято-Георгі-

ївському монастирі, і є деякі побоювання, що там вони піддаються насильству.

Християни в Іраку тривожаться, що через цю криваво-терористичну «Ісламську державу», яка захопила багато старовинних церков, вони можуть бути зруйновані в результаті військових дій, спрямованих на звільнення Мосула, – повідомляє Християнський портал КІРІОС з посиланням на CWN.

Бойовики-джихадисти т. зв. «Ісламської держави» почали використовувати деякі з християнських церков в місті Мосул як в'язниці. Повідомлення з цього міста в Північному Іраку показують,

Мандруючи Інтернетом

КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА В ІТАЛІЇ ДАЄ ДЕРЖАВІ БІЛЬШЕ ГРОШЕЙ, НІЖ ОТРИМУЄ ВІД НЕЇ

Деякі ЗМІ стверджують, що Католицька Церква в Італії «паразитуює» за рахунок держави. Насправді ж вона дає державі набагато більше, ніж отримує від неї: своєю громадською діяльністю вона дозволяє державі економити близько 11 млрд. євро на рік, отримуючи від неї лише 3 млрд. євро.

У доповіді, опублікованій в жовтневому випуску італійського пастирського журналу «Vita Pastorale», наочно ілюструються фінансові аспекти соціальної діяльності Церкви. Вклад самих лише ораторій, які організують дозвілля для дітей та молоді, оцінюється більш ніж в 200 млн. євро на рік. Соціальні притулки і їдальні для бідних дають щорічно майже 300 млн. євро, а церковний Банк продовольства – чергові 650 млн. євро. В єпархіях створюються фонди солідарності, що дають 50 млн. євро. Католицькі школи та професійні навчальні центри дозволяють державі економити майже 5 млрд. євро на рік. Церковні об'єднання, що борються з лихварством, і священники, що займаються наркоманами, економлять державі ще близько 800 млн. євро. Вклад італійського католицького волонтерства оцінюється майже в 3 млрд. євро. В сукупності економія становить майже 11 млрд. євро. Однак потрібно пам'ятати, що ця сума не відображає весь вклад Католицької Церкви, яка часто дає милостиню за євангельським принципом: «Нехай ліва рука твоя не знає, що робить права» (Мт. 6,3).

КІРІОС з посиланням на KATOLIK.

ТУРЧИНОВ ПРОПОНУЄ ПОВЕРНУТИ ХРАМИ РЕЛІГІЙНИМ ОРГАНІЗАЦІЯМ

Запровадити мораторій на приватизацію колишніх храмів і повернути їх релігійним організаціям пропонує колишній голова Верховної Ради нардеп Олександр Турчинов. Варто зазначити, що Всеукраїнська Рада Церков і релігійних організацій неодноразово закликала президента та парламент запровадити цей мораторій. У червні 2011 року парламент відхилив аналогічний законопроект, і ось лише тепер його внесено на розгляд Верховної Ради.

Нагадаємо, що під час вступу до Ради Європи у 1995 році Україна добровільно взяла на себе зобов'язання здійснити «правове вирішення питання про повернення церковної власності», яка була експропрійована радянським тоталітарним режимом. Однак з того часу мали місце непоодинокі випадки комерційної приватизації колишнього культового майна сторонніми особами.

За матеріалами IPC

ІНДІЯ: КАТОЛИЦЬКІ СВЯЩЕНИКИ-МІСІОНЕРИ В ШКОЛАХ НЕ БУДУТЬ НАЗИВАТИСЯ «ОТЦЯМИ»

Місіонерів-священиків з католицьких шкіл в індійському штаті Чхаттісгарх, які займаються викладацькою діяльністю в якості учасників чи вчителів, більше не будуть називати «отцями», але тільки «сер». Це – вимога індієцьких екстремістських груп щодо 22 католицьких шкіл в районі Бастар, у яких присутні переважно більшістю нехристиянські студенти. Католицька громада в Індії надає послуги в галузі освіти, високої технічної та наукової якості, й отримала схвалення політиків, інтелектуалів, науковців та сімей, які належать до різних релігійних громад.

Після зустрічі з представниками індієцьких груп і цивільних властей, з тим, щоб уникнути напруженості і конфліктів, представники католицьких шкіл погодилися на використання назви «сер», яке використовується в усіх інших цивільних приватних школах, – повідомляє Християнський портал КІРІОС з посиланням на FIDES.

Проповідь на 28-у неділю по Зісланні Св. Духа

Недільна проповідь

(Закінчення,
початок на 1 стор.)

Погляньмо на цю притчу очима дитини. Дорослі дітини... Чи не бувало так, що наші батьки запрошують нас прийти і провідати їх? І не важливо, яка причина, не важливо... Скільки разів буває у житті, коли люди, дорослі люди на похороні матері чи батька відчувають страшний біль, порожнечу і велику провину, що не змогли...? Чи, радше, як сьогоднішні євангельські гості, що відмовилися від запрошення, не схотіли провідати своїх стареньких батьків, аж раптом їх не стало, і вже немає можливості їх обійняти, почути, побачити... Десь хтось влучно підмітив, що ми цінуємо лиш те, чого нам бракує, або те, що ми втрачаємо.

У своїй притчі Господь ясно показує нам, що Отець Небесний запрошує і чекає на нас. Все приготував для нас, нічого не пошкодував: «Зарізано волів і годовану худобу», – як читаємо. І не лише це – навіть Свого Сина Єдинородного приніс у жертву. Все це – задля нас, щоб ми посмакували Небесної радості. А Ісус Христос це потверджує: «Іду бо наготовити вам місце (...), щоб і ви були там, де Я» (Ів. 14, 2-3). Як бачимо, вечерея готова, але не готові запрошені. У цих євангельських персонажах можемо пізнати і самих себе, і досвідчити нашу часто зухвалу поведінку.

Чому не бажаємо прийняти цього запрошення любові Отця Небесного? Від чого відмовляємось і що втрачаємо? Можливо, оця життєва історія, що сталася свого часу, дасть нам розуміння нашого положення і нашої поведінки.

Жив коліс богатий колекціонер, який разом зі своїм сином мав пристрасть до колекціонування творів мистецтва. Вони удвох подорожували по цілому світу, збираючи тільки найкращі мистецькі скарби до своєї колекції. Безцінні твори Пікассо, Ван

Гоґа, Моне та багато інших шедеврів прикрашали стіни їхнього дому. Старий вдівець із задоволенням дивився на свого єдиного сина, який став досвідченим колекціонером творів мистецтва. Треноване око сина і його вміння провадити справи наповнювали батька гордістю за нього, коли вони провадили комерційні справи з іншими колекціонерами.

Та настала зима 1941 року і юнак пішов на війну, щоб захищати свій край. Через кілька тижнів батько отримав телеграму про те, що його син пропав безвісти. Колекціонер з нетерпінням чекав інших новин, боячись, що він, можливо, ніколи вже не побачить свого одинака. Через кілька днів його побоювання справдилися – юнака було вбито, коли він переносив свого пораненого приятеля до госпіталю.

Одинокий, прибитий горем старий чоловік зустрів Різдво Христове в тяжкій розпуці.

Та ось зранку, в день самого Різдва, його розбудив стукіт у двері. Коли він відчинив двері, його привітав солдат з великим пакунком в руках.

– Я був другом вашого сина, – сказав він. – Я був одним із тих, кого він врятував від смерті. Чи можу я увійти на кілька хвилин? Я хочу вам дещо показати.

Під час розмови батько дізнався, що син розповідав усім про свого батька і про його любов до мистецтва.

– Я сам митець, – признався вояк, – і хотів би дати вам оце.

Коли старий колекціонер розгорнув пакунок, то в ньому виявився портрет його сина. Можливо, цей портрет не був справжнім витвором мистецтва, але він дуже чітко відображав усі риси юнака.

Глибоко зворушений, старий чоловік подякував солдатів, обіцяючи пові-

сити цей портрет на чільному місці. Різдвяну вечерю старенький провів, дивлячись на портрет свого сина.

Протягом наступних днів і тижнів він зрозумів, що хоча син і помер, та життя його продовжуватиметься в тих, кому він допоміг. Пізніше він дізнався, що його син врятував десятки поранених солдатів перед тим, як куля пробила його турботливе серце.

Ці вісті про сина потішали батька і поволі вгамовували біль його серця. Невдовзі портрет його сина став для нього найціннішим надбанням, набагато перевищуючи цінність всі інші речі, яких прагнуть музеї у цілому світі. Це був, як він казав своїм сусідам, найбільший дар, який він коли-небудь отримував.

Наступної весни старий чоловік помер. Колекціонер помер, як і його єдиний син, і тому всі твори мистецтва повинні були продаватися на аукціоні. Світ мистецтва завмер в очікуванні надзвичайних подій. І вони не забарилися: згідно з волею того чоловіка, аукціон повинен був відбуватися в день Різдва, в день, коли він отримав найбільший дар.

Коли настав день аукціону, колекціонери з цілого світу зібралися поторгуватися за найкращі в світі твори мистецтва, адже тут повинні були збутися мрії багатьох з них, і вони зможуть сказати: «Тепер я маю найкращу колекцію».

Аукціон розпочався з картини, якої не було у списках жодного музею. Це був уже згаданий портрет сина того чоловіка. Аукціонер спитав про першу ставку. В залі запанувала тиша.

– Хто розпочне торгівлю зі \$100?

Кілька хвилин ніхто не зронив ні слова, аж тут хтось із глибини залу вигукнув:

– Кому потрібна ця картина?

Зал схвально зашумів.

– Ні, ми повинні продати це в першу чергу, – наголос аукціонер. – Отож, хто візьме цю картину?

Врешті заговорив друг покійного власника колекції:

– Чи візьмете десять доларів за цю картину? Це все, що я маю. Я знав того хлопця, тому я радий був би мати його портрет.

– Десять доларів, хто більше? – проголосив аукціонер. Але зал мовчав. – Один, два... продано.

Всі почали посміхатися, а дехто потирав руки: мовляв, тепер ми можемо перейти до справжніх скарбів.

Аукціонер подивився на аудиторію і оголосив кінець аукціону. Всі завмерли в замшанні.

– Як то так? – посипалось обурення, – ми не прийшли сюди за якимсь портретом. Як щодо всіх інших картин? Тут їх – на мільйони доларів! Вимагаємо пояснень, що тут відбувається.

– Все дуже просто, – була відповідь. – Згідно з волею батька, власника колекції, той, хто бере портрет сина, отримує всю колекцію.

Ми всі отримали від Отця Небесного те саме запрошення – увійти в радість Небесного Буття. Божий Син зійшов на землю і віддав Своє життя для спасіння всіх людей. Своєю хресною смертю і Своім славним воскресінням Він запевняє нам радість Небесного Буття.

Що залишається нам? Кожен, хто задля любові Отця приймає це запрошення і до нього стремить, і кожен, хто вірує словам Його Сина Ісуса Христа й належно їх сповняє – отримує все, отримує вічну небесну спадщину. Запевнення про це знаходимо у словах нашого Спасителя: «Прийдіть, благословенні Отця Мого, візьміть у спадщину Царство, що було приготуване вам від створення світу» (Мт. 25, 34). Амінь.

зустрітись в будь-якому місці і в будь-який час». Гарна приказка твердить: «Хто хоче щось зробити, той шукає засоби, хто не хоче, той шукає оправдання». Як бачимо, Папа – хоче...

Судячи з вищесказаного, для цього мусить відбутися одне з двох: або мусить перестати існувати Українська Греко-Католицька Церква, або Московська церква повинна перестати бути «національно-патріотичним і політичним клубом», стати Церквою, для котрої Божий Закон є вищим від державного. А, можливо, є якийсь третій вихід із ситуації?.. Про це лише Богові відомо.

(Закінчення,
початок на 1 стор.)

Дві сторони екуменізму

І ось тепер – Папа простягнув руку злагоди Московському патріарху. За якийсь час звітди пролунала відповідь – Папі відповів прес-секретар РПЦ диякон (!) Олександр Волков: «Патріарх Московський і всієї Русі Кіріл цінує позицію Папи Римського Франциска з багатьох проблем, але їхній зустрічі перешкоджають дії Української Греко-Католицької Церкви, яка підтримує одну зі сторін конфлікту в Україні». Не бажаючи принизити особу диякона Олександра Волкова, постає думка: «Це не жарт?» Якщо лише диякону поручили вести діалог із Вселенським Архієреєм, то з ким тоді готовий говорити «Патріарх Московський і всієї Русі Кіріл»?

ЩО НАСПРАВДІ ЗАВАЖАЄ ПАТРІАРХОВІ

Видно, тут щось не так. Зовсім недавно митрополит РПЦ Алфеев, виступаючи на III Надзвичайній асамблеї

Синоду єпископів Католицької Церкви, спричинив скандал, коли зажадав, щоб українські греко-католики припинили скаржитись на російську зовнішню політику і припинили протестувати проти російського вторгнення в Україну. Розуміється, що митрополит Іларіон (Алфеев) не є приватною особою, а, по-суті, є «міністром закордонних справ» Російської Православної Церкви (РПЦ). Відповідно – його позиція є офіційною позицією РПЦ. Релігійний сайт «Киріос» наводить слова Джорджа Вайґеля, відомого теолога і бібліографа святого Папи Івана Павла II, котрий говорить: «Іларіон безперестанку продовжує робити те, що згубна російська пропаганда хоче поширити. Він має три джерела на вибір: виснажлива та відверта брехня про українських католиків, яка до нудоти повторюється вже більше десятиріччя; з одного боку, корисні, а, з іншого, сумнівні заклики християн щодо об'єднання для вирішення «суспільних хвороб» нашого часу – одностатевих «шлюбів», розлучення, абортів; і тенденційні спотворення власної православної традиції, зокрема, її еклезиології».

Щодо першої тези пана Вайґеля, то неправда, очорнення, агресія проти Української Греко-Католицької Церкви з боку Московського патріархату вже перейшли всякі межі, і нікому за це зовсім навіть не соромно. Щодо другої його тези, то питання «суспільних хвороб» нашого часу – одностатевих «шлюбів», розлучення, абортів є загальнолюдською проблемою і потребує глобального вирішення. А от щодо третьої тези шановного теолога, то відповідь знаходимо у словах відомого протодіякона РПЦ Андрея Кураєва. Перебуваючи у Рязані, його запитали: «Що повинна тепер робити Церква в Росії, щоб належно виконувати свою місіонерську функцію?» На це диякон відповів: «Церква повинна бути сама собою. Це все. Тобто відповідно, вона і сама повинна сприймати себе як Церква Христа, а не як національно-патріотичний і політичний клуб. І, звичайно ж, від кожного з нас очікується ну хоча б слово про те, що для нас означає Христос». Відповідь, як бачимо, проста і вичерпна.

ЩО ДАЛІ?

Тож чи відбудеться така бажана зустріч Вселенського

Архієрея і Московського патріарха найближчим часом – питання зависло в повітрі. Така потреба не лише наспіла, вона – переспіла. І про це говорить той же протодіякон Кураєв: «Бажання Папи Римського провести зустріч з Російською Православною Церквою – традиційне для понтифіків протягом останніх десятиліть». І додає: «Зараз м'яч – на половині поля патріарха. Тому тепер слово за главою Православної Церкви, тим більше, що Папа Римський заявив про готовність

Старовинна гравюра «Притча про колоду і скалку в оці» (Біблія Піскаратора – Theatrum Biblicum, Амстердам, видання 1643 року.)

Потойбічне життя існує: розповідає нейрохірург, який вийшов з коми

Нейрохірург Ебен Александер, який перебував у комі протягом семи днів, пережив, як він вважає, подорож у потойбічний світ, якого, на його переконання, не варто боятися. Свої неймовірні пережиття доктор Ебен описав у статті, вміщеній в журналі «Newsweek».

«Як лікар, я не вірю у феномен передсмертного досвідчення. Я виріс у науковому світі, як і мій батько нейрохірург. Впродовж багатьох років я переймав досвід свого батька, викладав у Гарвардській медичній школі та інших університетах. Я розумію, що відбувається з мозком, коли люди знаходяться на межі смерті. Розумієте, мозок – напрочуд складний і надзвичайно тонкий механізм. Зменшується кількість кисню – і він реагуватиме на це дивними видіннями, які описують люди, що отримали важкі травми голови.

Хоча я вважав себе вірним християнином, але глибоко співчував тим, хто хотів вірити, що Бог існує, є десь «там», і Він беззастережно любить нас такими, які ми є. Але як вчений, я знав, що правильніше все-таки вірити в себе. Проте восени 2008 року, після семи днів у комі, я пережив щось настільки глибоке, що це дало мені наукові підстави вірити в свідомість після смерті.

Рано-вранці шість років тому я прокинувся від сильного головного болю, і через декілька годин та частина мозку, яка контролює наші думки й емоції і яка, по суті, робить нас людиною, перестала функціонувати. Мене доправили до лікарні, де я сам працював нейрохірургом, і мої колеги встановили, що я заразився бактерійним менингітом, на який хворіють в основному новонароджені. Бактерії E.coli проникли в мою спинномозкову рідину, а потім у мозок. Коли мене привезли в приймальний покій лікарні, шанси на те, що я виживу, дорівнювали нулю.

Протягом семи днів я лежав у глибокій комі, а мій мозок працював в автономному режимі. Через тиждень, коли вже вирішувалося питання, чи не час відключити мене від апаратів життєзабезпечення, я все ж розплющив очі.

Немає наукового пояснення факту, що в той час, як моє тіло перебувало у вегетативному стані, мій розум був живий і здоровий. В той час, як нейрони мого мозку атакували бактерії, я відправився в інший, набагато більший Всесвіт, де пережив таке відчуття щастя, про яке і мріяти не міг.

Я побачив і усвідомив, що потрапив буквально в новий

світ: світ, в якому ми є щось значно більше, ніж наш мозок та тіло, і де смерть – це не кінець свідомості, а, радше, етап неймовірної і виключно позитивної подорожі.

Я – не перша людина, яка виявила докази того, що свідомість існує поза межами тіла. Але, наскільки я знаю, ніхто до мене ніколи не побував у цьому вимірі. Всі головні аргументи проти передсмертного досвідчення містять переконання, що ці події є результатами «неполадок» в мозку. Проте моє передсмертне досвідчення сталося в той час, коли мій мозок був просто «вимкнений». Це зрозуміло з важкості і тривалості мого захворювання. Згідно з сучасним медичним науковим баченням, не існує абсолютно жодного способу, при якому я міг би «побачити» хоч щось, не говорячи вже про моє гіперяскраве видіння.

На початку своїх пригод я бачив хмари – великі, рожево-білі, на тлі синьо-чорного неба. Вище за хмарами нестримно пронесилися сріблясті істоти, залишаючи за собою довгі лінії. Птиці? Ангели? Жодне з цих слів не передасть суті їхнього ества – вони відрізнялися від будь-чого, що я знав на цій планеті. Вони були більш досконалішими, якісь вищі форми.

Потім я почув звук. Він був майже відчутним, як дощ, який ви можете відчутти на своїй шкірі, але він не намочить вас. Я розумів, що це – радісний спів сріблястих істот, і відчував торжество.

А потім з'явилася жінка. Вона була молода, і я пам'ятаю, як вона виглядала, у всіх деталях. У неї були високі скули і темносині очі. Золотисто-коричневі коси обрамляли її прекрасне обличчя. Коли я вперше побачив її, ми пересувалися разом по складній візерунковій по-

верхні, яка нагадала мені крила метеликів. І справді – мільйони метеликів пурхали довкола нас – це була ріка життя і кольору, яка рухалася в повітрі.

Одяг у жінки був простий, як у селянки, але його колір – блакитний, синій і пастельний помаранчево-персиковий – був неймовірно яскравий.

Вона поглянула на мене з таким виразом, що якби ви дивилися на неї протягом п'яти секунд, то ваше життя змінилося б безповоротно. Це був не романтичний і не доброзичливий погляд; це був збір усіх видів любові, які ми знаємо на землі, лише неспівмірно сильніший.

Вона говорила зі мною без слів. Повідомлення пройшли крізь мене, мов вітер, і я відразу збагнув, що це – правда. Я «знав», що світ довкола нас був реальністю, а не фантазією.

Повідомлення складалося з трьох частин, і якщо їх спробувати перекласти на земну мову, я би сказав так: «Любіть і цінують завжди» – «Нічого не бійтеся» – «Немає нічого, що би ви робили неправильно».

Ці повідомлення я сприйняв з божевільним відчуттям полегшення, як правила гри, в яку я грав, сам того не усвідомлюючи.

«Ми покажемо вам тут багато речей. Але врешті-решт ви повернетесь», – сказала жінка, знову ж таки, без фактичного використання слів.

Я почав мовчки ставити питання: «Де це місце? Хто я? Чому я тут?»

Кожного разу, коли я «виголошував» одне з цих питань, відповідь надходила миттєво у вигляді вибуху світла, кольору, любові і краси. Ці відповіді я отримав миттєво і без особливих зусиль зрозумів, у чому сенс мого земного життя.

Я продовжував рухатися вперед і опинився у величезній

чорній порожнечі, в якій знаходилася куля, що світилася, і яка була свого роду «перекладачем» між мною і тими, хто мене незримо оточував.

Я прекрасно знаю, як неймовірно все це звучить. Але те, що сталося зі мною, було так само реальне, як і будь-яка інша подія в моєму житті, включно з днем мого весілля і народженням синів.

Коли я увійшов перший раз після коми до церкви, то обвів приміщення свіжим поглядом. Кольори вітражів нагадали про пейзажі, що світяться красою іншого Всесвіту. Глибокі басы органу зворушили спогади про те, як думки та емоції в тамтому світі переміщалися крізь мене, мов хвиля. І найголовніше – ікона Ісуса, де Він ділиться хлібом з учнями, пояснила мені сенс моєї подорожі: ми – улюблені і прийняті «там» беззастережно.

Сьогодні багато хто вважає, що живі духовні істини релігії втратили свою силу, і що саме наука, а не віра, це дорога до істини. Але тепер я розумію, що таке думка є дуже примітивною».

Ганна РОМАНЦЕВА,
golbis.com

Медична сестра з Австралії Бронні Вер багато років пропрацювала у відділенні паліативної допомоги, де працюють люди, які доглядають за пацієнтами у передсмертний період їхнього життя. Так ось, ця жінка, доглядаючи за пацієнтами протягом останніх 12-ти тижнів їхнього життя, записала речі, про які найчастіше жалкують вмираючі люди.

За її словами, ніхто з тих смертельно хворих людей, за якими вона доглядала, жодного разу не згадав секс або стрибки з парашутом. Найчастіше вмираючі (особливо це стосується чоловіків) говорили: «Краще б я менше працював».

У своєму блозі Бронні пише про дивовижну просвітленість, якої досягають люди під кінець свого життя і про те, чого ми можемо поповнитись з їх життєвого досвіду. «Коли людей запитували, – пише медсестра, – про що вони найбільше шкодують, або що б вони зробили по-іншому в своєму житті, вони, здебільшого, говорили про одне й те ж».

Жінка записала оті п'ять основних речей, про які найчастіше жалкують люди перед смертю:

1. «Я б хотів, щоб у мене вистачило сміливості прожити своє життя так, як цього хотів я, а не так, як того хотіли інші».

Про це жалкують найчастіше. Коли люди усвідомлюють, що їхнє життя підійшло до кінця, і з ясною головою озираються назад, то змушені визнати, що багато з того, про що вони мріяли, так і не стало реальністю. Більшість людей не змогли здійснити й половини того, про що мріяли. По-

Про що жалкують люди в часі своєї смерті?

мираючи, вони знають, що причина цього криється в рішеннях, які вони або прийняли, або не прийняли з власної волі чи під впливом сторонніх чинників. Здоров'я дає людині свободу, і багато хто усвідомлює це тільки тоді, коли його більше немає.

2. «Не потрібно було так багато працювати».

«Про це говорив кожен пацієнт-мужчина, за яким я доглядала», – говорить медсестра. Вони жалкували, що не бачили, як росли їхні діти і як мало часу вони приділяли своїй дружині. Про це також говорили і деякі жінки, однак більшість пацієнток належали до того покоління, коли вони не були змушені заробляти собі на хліб. Зате переважно всі чоловіки дуже шкодували, що стільки часу свого життя віддавали важкій праці.

3. «Мені належало бути більш

смелим і відкрито говорити про свої почуття».

Багато людей жалкує, що протягом життя придумували свої почуття задля того, щоби зберегти мирні стосунки з іншими людьми. Як наслідок, вони ніби й зберегли життєву рівновагу, проте не досягли того, що б

могли посідати. Озлобленість і журба часто стають причинами хворіб багатьох людей.

4. «Мені треба було підтримувати стосунки з друзями».

У більшості випадків люди до останніх тижнів життя не усвідомлюють справжньої цінності дружби. Багато з них були настільки зайняті своїми життєвими справами, що мимоволі розгубили дорожочинні дружні стосунки. Наприкінці свого життя люди дуже жалкують, що у свій час не приділяли своїм друзям достатньо часу та уваги. Переважно кожен умираючий сумує за своїми друзями.

5. «Чому я не дозволив собі бути щасливішим?»

«Вражаюче часто чую ці слова, – стверджує Бронні Вер. І продовжує: «Багато хто з тих, що так говорили, так до кінця і не усвідомили, що бути

щасливим – це не подарунок, це – рішення». На думку медсестри, її підопічні застрягли в старих шаблонах і звичках, які для них були «зручними». Але вони домінували над їхніми почуттями і їх повсякденним життям. А страх щось змінити призвів до того, що вони попросту обманювали себе та інших, вважаючи, що їх все влаштовує, – навіть тоді, коли в глибині душі їм дуже хотілося по-справжньому повеселитися або навіть подурити.

Наше щастя полягає вже у тому, що ми народилися. І те, яким ми зробимо наше життя, залежить від нас. Звичайно, жаль, що по-справжньому ми оцінюємо наше життя лише тоді, коли воно добігає кінця. І щоб цього не ставалося, належить уже сьогодні розставляти відповідні акценти і визначати якісь пріоритети.

Усе написане вище подається з людської позиції і, мабуть, так воно і є. Однак для християнина повинні існувати інші критерії, адже той, хто жив ціле життя з Богом, з Богом його і завершує. Мабуть, єдиним пріоритетом для нас повинне бути повчання святого Августина: «Якщо Господь Бог у вас є на першому місці, то все решта у вас буде в порядку!».

Богдан ЯРОВИЙ

12 відмінностей між нею і ним – багатство чи перешкоди щасливого життя?

Ідучи до вітара, наречені, сповнені любові, щастя, радості й надії, переконані, що у них все буде винятково. Та минає час, і щось починає псуватися; двоє людей, які ніби й надалі кохають одне одного, не можуть порозумітися. Подружнє життя – це море з підводними скелями та рифами, де штиль змінюється лагідними хвилями, а іноді переходить у шторм. Тому в цих водах треба бути дуже пильним.

Чимало проблем у подружжі мають просте підґрунтя: між НИМ і НЕЮ – дуже багато відмінностей. Як підкреслює Дж. Елдредж, «чоловіки й жінки створені за образом Бога як чоловіки або як жінки. [...] Бог не має тіла, отже, унікальність не може бути фізичною. Наша стаття має бути на рівні душі, в глибоких і безсмертних місцях усередині нас. Бог не створює людей загальною; Він створює щось дуже особливе – чоловіка або жінку. Іншими словами, існує чоловіче серце і жіноче серце. Кожне з них по-своєму відображає чи зображає світ Божого серця» (Дж. Елдредж, Дике серце. Таємниця чоловічої душі, перекл. О.Фешовець, Львів 2009, с.22). Відмінності в емоційній, психічній та фізичній сферах такі вагомі, що подружнє щастя неможливе без обопільних зусиль порозумітися. Ці відмінності варто назвати: усвідомити, «хто я, який я, чого я хочу», а також – «хто він (вона), який він (вона) і які його (її) прагнення». Отож, на підставі видання P.Wołochowicz, M.Wołochowicz, «Seks po chrześcijańsku. Jak w pełni wykorzystywać Boży dar płciowości?», Warszawa 2007 – розпочнімо...

1. Він і вона по-різному мислять.

«Чоловіча логіка» відрізняється від «жіночої». Так, для чоловіка 2+2 завжди дорівнює 4. А для жінки це не так однозначно. Для неї йтиметься про значення від 3,9 до 4,1; у будь-якому разі, приблизно між 3 і 5.

Якщо для чоловіка «найважливішим» може бути щось одне, то для жінки може бути кілька «найважливіших» речей або справ. Чоловік: «Зачекай! Ти ж щойно казала, що оте найважливіше, а зараз – що це». Нічого дивного, адже жінки по-іншому мислять: чоловік потребує раціональних пояснень, а жінка більше довіряє своїй інтуїції. Коли вона доводить щось, аргументуючи: «Я так відчуваю!», – він запитує: «Чому?»

2. Він і вона розмов-

ляють по-різному і з різною метою.

Чоловіки зазвичай висловлюють те, що продумали, тобто висновки. Жінки ж – навпаки: «думають угорос», висловлюють те, що відчують. До висновків доходять під час розмови. Часто густо чоловік нервує, що дружина вже вкотре повторює те саме. Проте, виявляється, він просто не помітив, що... остання версія дещо відрізняється від попередньої, бо вже під час розмови (монологу) вона дійшла до нових аргументів і дала їх. Любі жінки! Хоч це й не просто для вашої природи, та спробуйте заздалегідь з'ясувати для себе, що хочете сказати вашим чоловікам.

Насправді відмінність «мовлення» чоловіка й жінки впливає з відмінності їхніх потреб. Для жінки найважливіше почуття близькості, тепла та розуміння. Вона нерідко – особливо в розмові з іншою жінкою – ділиться своїми найглибшими переживаннями (погомонить із жінкою-продавцем, вибираючи товар, або, розраховуючись у магазині, може в деталях розповідати про своїх близьких, аргументувати покупку; те саме діється/відбувається у перукаря). Це дивує чоловіка, бо він, навпаки, потребує певної дистанції, воліє просто представити факти і не «ляпати марно язиком». Якщо вже й має щось сказати до жінки, яка його обслуговує, то воліє сказати їй комплімент чи «блиснути» жартом. Він хоче утримати дистанцію, бо в інтимності відчуває загрозу.

До відмінностей у розмовах варто додати таку подробицю: він і вона потребують різної «дозы» розмови і в різний час. Типова картина: змучений чоловік повертається з роботи... Щойно переступив через поріг, як на нього суне «лавина»: кран зіпсувався, діти неслухняні, а також просто розповіді про весь прожитий день. Він же після важкого дня сподівається вдома знайти оазу спокою. Дружино! Дай перепочити своєму чоловікові, а перш ніж почнеш говорити – зваж, чи це справді необхідно, і чи необхідно саме зараз. Чоловіче! Пам'ятай, що вона не «сиділа вдома з дітьми», а важко працювала, і твого повернення очікує як свого спасіння!

3. Він і вона мають різну вразливість.

Серед людей панує переконання, що саме жінка – слабка й делікатна. При цьому статистика подає: чоловіки втричі частіше

Кадр з фільму «Чоловік та жінка» (1966) Клода Лелуша. Цей шедевр світової кінокласики усіх часів та народів про кохання отримав «Гран-прі» в Канах (1966)

здійснюють самогубства та вдвічі частіше опиняються в психіатричних закладах. Як це пояснити? Відповідь проста. Жінки й справді делікатні, м'які. Проте вони еластичні та пружні, мов м'яка іграшка, їм легше пристосуватися до змін. Чоловіки ж – тверді зовні, проте їхнє «я» – крихке, мов кришталь. Жінки, будьте розумні та обережні!

4. Він і вона мають різні потреби.

Якщо запитати, чого найбільше прагне жінка, то відповідь буде – ніжності. А без чого чоловік не може бути мужчиною, так це без поваги та визнання. Звісно, це не означає, що чоловіки не потребують пригорнутися до дружини, а жінки обійдуться без похвали (наприклад, за кулінарні здібності). Та неможливо замінити одне другим. Жінка потребує, щоб її обійняли, хоча б ненадовго, багато разів на день. Вважається, що обійми менше ніж чотири рази на день означають «смерть подружжя», вісім – це мінімум, і тільки 12 – вповні задоволяють почуттєві потреби дружини.

Чоловік, своєю чергою, не витримає, якщо дружина піддаватиме сумніву його компетенцію, авторитет у домі й не дозволить йому бути вповні головою родини. І, не доведи Господи, щоб жінка почала неустанно підкреслювати його слабкі сторони: «Нездаро! Навіть цвяха не можеш забити!» Це – катастрофа подружжя. Зазвичай чоловіки в таких випадках впадають в агресію, апатію або уникають перебувати вдома.

5. У конфлікті вона шукає ніжності та втіхи, він – аргументів.

Типова ситуація: коли щось трапилося, чоловік (як скерована на діяльність сильна половина людства) представляє їй крок за кроком алгоритм виходу з ситуації. У неї ж це спричиняє ще більший розпач, бо вона очікує не дій, а просто ніжності та співчуття. Дружина зазвичай плаче не тому, що чоловік розбив її улюблену вазу, а тому, що одразу не почав її втішати. Часто чоловік хоче, щоб дружина

її світ. Її невдача в якійсь одній сфері автоматично переноситься на всі інші.

8. Вона потребує романтики, він – практичності.

Чи задумувалися ви колись, що таке романтика? У ній є щось дивовижне, несподіване; вона парадоксальна, нерозсудлива й непрактична – вона сповнена креативності й винахідливості.

Чоловік схильний дивитися на все з практичного боку, а це часто вбиває романтику. Для жінки важливо хоч іноді дозволити собі бути нерозсудливою. Дружина: «Давай на кілька днів вирвемося з клопотів і поїдемо кудись удвох – тільки ти і я». Чоловік: «Ти що! Скільки це коштуватиме?!»

9. Вона прагне, аби її неустанно здобували, він – почуття стабільності та впевненості, що вже здобув і володіє.

Джерелом багатьох непорозумінь у подружжі є потреба жінки, щоб її невпинно запевняли у любові до неї. Шлях до серця жінки пролягає через вуха. На думку чоловіка (з його «чоловічою логікою»), якщо він колись (у день шлюбну) про це сказав, то повторювати це просто безглуздо. Бо ж нічого не змінилося. На її ж сумніви і невпевненість він відповідає раціональними аргументами, які вона вже знає, проте очікує від нього жесту прийняття та ніжності.

10. Він і вона мають різну здатність зосереджуватися.

Чоловік схильний до зосередженого мислення. Коли він чимось зайнятий, ця справа цілковито його захоплює. Натомість жінка має подільну увагу, може одночасно виконувати кілька справ: розмовляти, готувати обід, мити посуд і наглядати, чим зайняті діти. Саме це дозволяє їй бути берегиною домашнього вогнища. Вона насправді може бути зайнята кількома справами одночасно, проте їй важче зосередитися на чомусь одному і не реагувати в цей момент на зовнішні сигнали.

І саме це нерідко призводить до конфліктів, бо коли чоловікові потрібно порозмовляти, він очікує, що дружина буде цілком у його розпорядженні» (згідно з його логікою). Як наслідок – він нервує, коли вона в цей час чистить картоплю та ще й додає: «Це ж тільки руками – це не заважає розмовляти». У цей момент він відчувається неважливим.

11. Він потребує звершень, вона – опіки.

Для чоловіка дуже важливо щось самостійно звершувати. Тому він не зносить, коли дружина весь час його «виручає», відводячи йому роль «матусяного синочка». Тому навіть коли дружина має рацію, вона не повинна неодмінно це підкреслити, а радше дозволити йому вчитися на власних помилках. Чоловік підсвідомо потребує визнання. Дружино, не бійся, що він впаде в гордість! Навпаки, вся його хвалькуватість – це прихований крик, щоб його цінували. Багато подружніх клопотів пов'язані з тим, що якщо чоловік не знаходить визнання з боку дружини, то шукатиме його деінде.

12. Він і вона мають різні сексуальні реакції.

Це широка тема, якій варто присвятити окрему статтю. Можна лише відзначити: тоді як він потребує фізичного контакту, вона прагне почуттів.

І що з цим усім робити?

Напрошується дуже важливе й логічне запитання: «Якщо чоловік і жінка настільки різні, то як вони взагалі можуть порозумітися і створити щасливу подружню пару?» Відповідь дуже проста: створюючи чоловіка й жінку таким чином, Бог не помилився. Його задум був саме такий: дати їм можливість взаємно доповнюватися і вдосконалюватися в усіх сферах подружньої спільноти.

Відмінностей між НЕЮ і НИМ таки чимало (далеко не про всі тут згадано). Та нехай це не лякає ні її, ні його. Підняти вітрила! Уперед, в чудову подорож! Усвідомлення наших відмінностей може бути першим кроком до зближення. Варто спробувати подивитися одне на одного по-новому, з відкритим серцем і розумінням. Тож нехай чоловік намагаться розуміти дружину, а дружина – чоловіка, щоб не ворогували одне з одним і не ослаблювали своє подружжя, а будували його, використовуючи дари, якими Бог кожного з них наділив. «Коріться один одному у Христовім острасі» (Еф. 5,21).

Бр. Роман ПОП

OFMSap
лікар-педіатр (випускник Вінницького національного медичного університету 1999 року), католицький священик, магістр-ліценціат теології (семінарій Вищих духовних шкіл) Братів Меніших Капуцинів у Кракові, Польща), аспірант кафедри біоетики при Папському католицькому університеті ім. Івана Павла II в Кракові.

CREDO

Чому християни дивляться фільми жахів?

Відомий голлівудський кінорежисер, «король фільмів жахів» Альфред Хічкок сказав: «Для мене єдиний способом позбутися своїх страхів — це зняти про них фільм».

Існує багато теорій щодо того, чому люди люблять дивитися фільми жахів. За статистикою, найбільшими прихильниками «страшилок» вважають підлітків і молодь до двадцяти років. Звичайно, і серед дорослої аудиторії можемо знайти безліч любителів цього жанру.

Певна частина прихильників фільмів, від яких кров у жилах холоде, особливо ж сповнених кривавих сцен, на думку психологів, відображає собою наслідки морального розкладу в суспільстві. Саме дивлячись моторошні фільми, люди задовольняють свою надлишкову цікавість до питання насильства. Але чому деякі християни, які вірять у Бога як основу милосердя та всепрощення, як в уособлення Любові й Життя Вічного, не гребують таким компрометуючим кіно?

Отже, все почалося так... Якщо говорити про релігію, то вона завжди була однією з найулюбленіших тем, експлуатованих у жанрі жахів. Релігійні забобони, жертвопринесення, окультизм, сектантство, прихід Антихриста на землю, релігійні культи, ідолопоклонство, пророцтва,

біблійні мотиви, боротьбу добра і зла, ворота пекла, ангели і демони, переселення душ, ритуали, Церкву, божественні ознаки, сатаністів, реінкарнацію, демонічні сили і багато іншого повною мірою використовували кінематографісти, щоб підвищити касові збори своїх фільмів.

Першим літературним твором у жанрі жахів вважається роман, написаний британським аристократом Хорасом Волполом 1764 року, — «Замок Отранто». А 1818 року Мері Шеллі опублікувала повість «Франкенштейн», яка стала класикою жанру.

Дебютний фільм із надприродними явищами, який можна назвати «фільмом страхів», з'явився ще у Жоржа Мал'єса 1896 року й досі вважається однією з найвідоміших робіт режисера: це кінострічка «Замок диявола», де вперше було використано примітивні спецефекти. У наш час мистецтво хоррору досягнуло справжніх висот маніпуляції химерними ілюзіями.

Першим фільмом жахів вважають німецький «Голем», знятий режисером Паулем Вегенером 1915 року.

Першою кінострічкою на релігійну тематику була екранізація знаменитого твору Гете «Фауст», зроблена 1926

року німецьким режисером Фрідріхом Вільгельмом Мурнау. Класична історія про

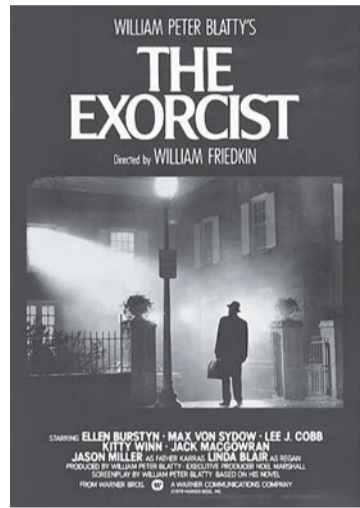
людину, що продала свою душу дияволу в обмін на добробут і безсмертя, не змогла залишити глядачів байдужими. Відтоді подібні сюжети екранізувалися незліченну кількість разів, втрапивши своєї привабливості й донині («Повелитель ілюзій», 1995, режисер Клайв Баркер; «Фауст — любов проклятого», 2000, режисер Брайан Юзна).

За величезного комплексу тем, порушених фільмами жахів у галузі релігії, здебільшого всі вони базувалися на сюжеті про злі сили. Дійшло до того, що чи не кожен другий фільм на релігійну тематику звинувачували в плагиаті. Однією з кінокартин, яка дала підґрунтя для безлічі скандалів у гламурній «тусовці» кінокритиків «Фабрики мрій», була робота режисера-містика Романа Поланскі «Дитина Розмарі» (1968). Історія про жінку, вагітну дитиною самого Сатани, викликала великий резонанс й у консервативної громадськості того часу. Мало того, що прихід диявола на Землю вписався в таку прозаїчну форму, то ще й кінець фільму був далекий від «гепі-енду». Картину продюсував легендарний режисер фільмів жахів Вільям Кастрл, проте спочатку режисерську нішу пропонували самому Альфреду Хічкоку.

Загалом існує безліч теорій, які пояснюють, чому люди дивляться фільми жахів. Наприклад, психологи з університету Берклі (Каліфорнія) та університету Флориди запропонували свою гіпотезу. Вона пояснює, чому люди люблять фільми жахів, які експлуатують негативні емоції. Раніше фахівці давали два пояснення такої ситуації. Перше — коли глядач дивиться фільм жахів, то насправді він не лякається, а лише переживає почуття приємного збудження. Інше пояснення — дві години страху необхідні для того, щоб

наприкінці фільму, незалежно від того, чим закінчується зображена в ньому історія, глядач відчув ейфорію, звільнившись від жахливого видовища та тривожних звуків. Однак прихильники нової теорії переконані: вся справа в тому, що люди, які люблять дивитися фільми жахів, щасливі через те, що відчувають себе нещасливими. Вони просто насолоджуються страхом, причому що більш моторошний сюжет кінокартини, то більше насолоди вони дістають.

У наші дні існує безліч

фільмів про зло. Умовно ми можемо поділити їх таким чином:

— Фільми про одержимість, екзорцизм. Загалом, їх проєктують у життя як деформовану уяву людини, що виникає на ґрунті непереборних дитячих страхів, невпевненості в самому собі та занадто емоційному сприйнятті критичних моментів життя. Американські психологи називають одним із найбільш шокуючих і по-справжньому страшних фільмів проєкт Вільяма Фрідкіна «Той, що виганяє диявола».

— Фільми про окультизм. Такі стрічки найчастіше можна назвати ознайомлювальними. Саме завдяки їм глядач дізнається про велетенську кількість релігійних сект у християнстві та за його

межами. Першочергова мета такого кіно — створити у глядача критичне і реалістичне ставлення до дійсності та проблем у середовищі релігії.

На мою думку, більшість християн обирають фільми жахів не тому, що їм подобається жорстокість, насильство і світ демонічних сил. І, звичайно, не тому, що вони ігнорують або не поважають істин Біблій. Для багатьох це своєрідна мотивація на підсвідомому рівні почати пошуки Бога. Адже якщо ми переконаємося, що Зло існує насправді, — отже, Добро, яке символізує Бога, також не вигадка. Тим самим, люди починають вважати, що диявол — усього лиш тінь добрих сил та ангельських крил. І ця тінь обов'язково зникне, коли у наше серце нестримною хвилею увірветься світло Божої любові.

Колись імператор Римської імперії Марк Аврелій сказав: «Дивно! Людина обурюється злом, що приходить ззовні, від інших, — тим, чого усунути не може, і не бореться зі своїм власним злом, хоча це їй під силу».

Особисто я отримала від цього жанру кіно важливий урок. Завжди будь обережний! У своєму житті, сірими дощовими вулицями твого міста зазвичай не блукають демони, зомбі, вампіри чи одержимі. Але це не означає, що вони не вдягають маску людського обличчя, а то й навіть янгольський німб, щоб отруїти твоє серце або вдарили ножом у спину особливо тоді, коли ти цього найменше чекаєш. Хоч би які монстри тривожили твій розум, хоч би які образи долинали до тебе з дитячих кошмарів, — не забувай, що найстрашнішим і найпідступнішим монстром завжди залишається гріх, який живе в людському серці.

Лідія БАТІГ,
Духовна велич Львова

Ігри з бісами не проходять безслідно

веселими іграми та обіцянками «безмежних веселошів». Про серйозні наслідки святкування Геловіна розповідає священник-екзорцист Андрій Шут.

— Геловін — це ніяка не забава, і нічого спільного з християнством не може мати. Деякі екзорцисти мають приватну думку, що навіть переодягатися в костюм сатани або чорта небезпечно. Найголовніше — це ідея, з якою метою ти це робиш, що тобі це дає, чому ти в цьому береш участь. Демони — вороги життя, вороги спасіння, і тому сама ідея Геловіну неприйнятна для християнина, — пояснює священник.

За його словами, тяжкі наслідки таких «розваг» — відкриття свого життя для демонів. Навіть якщо ти атеїст, це не означає, що ігри з бісами пройдуть для тебе безслідно. В першу чергу від таких розваг шкоду отримує душа. Людина, яка

не визнає Бога, — хороша приманка для сатани. Геловін — свято нечистої сили, створений всупереч вірі в Бога, через нього біси показують своє володарювання, і християнин не може в ньому брати участь.

Священник звертає увагу на те, що сатана не питає, йому не цікаво, свідомо чи несвідомо ти береш участь в таких «святках».

— Ти зайшов на його територію — і він буде задоволений. Бог же творив людину вільною, і тому Бог рахується з вибором людини; біс же — ні. Він може тимчасово допомогти людині, але потім обов'язково забере те, що дав: кар'єру, гроші, інші послуги — все це поверне собі назад. Та ще й доведе ту нещасну людину до трагічної смерті, до самогубства, іншого сумного фіналу. Його «послуги» коштують дуже дорого, — зазначає екзорцист.

У своєму служінні священник нео-

дноразово стикався з одержимими, які і постраждали саме від впливу злих духів, причому як прямої їх дії, так і непрямої. Наприклад, якщо раніше хтось в родині займався магією, гадав чи «зціляв» інших людей.

— 99% тих людей, які до мене звертаються, потребують молитви визволення. Це люди, які безпосередньо мали контакт з різними ворожками, знахарками, або хтось з їхньої родини займався такими речами, або людина мала свято-татську сповідь, або відійшла від Бога, або уклала пакт із бісом, щоб отримати якісь тимчасові вигоди. Серед цих людей були й такі, які терпіли великий фізичний біль, їх щось крутило, душило, вони сильно кричали, — згадує священник.

За матеріалами: News.21.by
CREDO

На Геловін кафе, бари та нічні клуби заманюють відвідувачів цікавими розважальними програмами, модними співаками та групами,

До 130 – річчя від дня народження
Миколая Чарнецького

ПОГЛЯД ЧЕРЕЗ РОКИ

«Ми хочемо щастя. А самотнім нашим щастям є Бог. Не бійтеся, ми є у Божих руках» – гасло, за яким жив Миколай Чернецький.

Народився 14 грудня 1884 року у с. Семаківці (Станіславівське воєводство, тепер – Івано-Франківська область). Після навчання у духовній семінарії у Станіславові студіював у Римі філософію і богослов'я в Українській Колегії, здобув ступінь доктора богослов'я.

У 1909 році владикою Григорієм Хомишиним рукоположений на священика. 1919 року вступив до Чину Найсвятішого Ізбавителя (редемптористів).

У 1931 році висвячений на єпископа та призначений Апостольським візитатором для українців-католиків східного обряду Волині і Полісся. На тих землях М. Чарнецький трудився як місіонер та єпископ до 1939 року, коли радянська окупаційна влада визнала звітним богослуживих людей. А відтак був змушений оселитися у Львові, у монастирі на вул. Зиблікевича (тепер Івана Франка).

Поневіряння та переслідування продовжувалися як під час Другої світової війни, так і по ній. У квітні 1945 року владика Миколай був заарештований кагебістами і відтоді «вивчав» нерідний край, побувавши у 30-ти тюрмах та концтаборах далекого Сибіру, зазнавши 600 (!) годин допитів та тортур. Під час ув'язнення стан здоров'я М. Чарнецького настільки погіршився, що табірне начальство вважало його за безнадійно хворого і тому вирішило відіслати владика до Львова, щоб ніхто не зміг звинуватити режим у смерті єпископа.

Невважаючи на «букет» хвороб, зароблених у концтаборах, у чудесний спосіб одужав. Проте недовго судилося владичі бути серед їх своїх вірян – 2 квітня 1959 року закінчилася довга і важка його Хресна Дорога.

Після завершення на всіх відповідних рівнях беатифікаційного процесу, під час св. Архисерейської Літургії 27 червня 2001 року у Львові, Папа Іван Павло II проголосив Миколая Чарнецького блаженним.

4 липня 2002 року відбулося урочисте перенесення мощей блаженного священномученика Миколая Чарнецького з Личаківського цвинтаря до церкви св. Йосафата (вул. Замарстинівська, 134), якою опікуються редемптористи Львівської провінції ЧНІ.

Ще порівняно недавно, за часів останнього радянського режиму, діяло жорстке компартійне табу на його діяльність, навіть на згадку про ім'я цього подвижника, Великої Людини. Його духовно-просвітницька робота, соціальна діяльність серед найбільш вразливих як духовно, так і матеріально, верств населення Галичини, Волині і Полісся, а згодом й у жорстоких умовах тюремних поневірянь, принесла і приносить і в наш час чудодійні плоди, результати. Хоча й нині багатьом він є на заваді, проте у чудесний спосіб допомагає посполитим своїм заступництвом перед Богом. Продовжує діла милосердя вже в інший спосіб, закликаючи таким чином до доброї волі, взаємного порозуміння, терпимості і доброти, щирої віри до Бога, його благословення й ласки на краще

Продовження у колонці на стор. 13

«Усе, що ви зробили одному з Моїх братів найменших – ви Мені зробили»

«Фундація Духовного Відродження» – благодійна організація, створена з благословення Митрополита та Архієпископа Львівського Ігоря й єпископа-помічника Львівської Архієпархії УГКЦ владика Венедикта у 2011 році й покликана допомагати структурам Архієпархії у здійсненні соціальної місії Церкви. Розвивати соціальне служіння Церкви заради добра Людини та її спасіння – це місія, покладена на Фундацію, основними завданнями якої є посилення потенціалу структур та людей, задіяних в соціальному служінні Церкви задля ефективної праці та об'єднання небайдужих мирян, духовенства, інших структур для вирішення реальних соціальних проблем.

У своїй діяльності «Фундація Духовного Відродження» вдалось поєднати надзвичайно важливі місії – це благодійність та пропагування християнських цінностей і традицій.

На запитання, чим відрізняється «Фундація Духовного Відродження» від інших благодійних організацій, владика Венедикт відповів: «Фундація є у контексті Церкви, яка має цей кредит довіри, а Фундація, користуючись цим кредитом довіри, повинна робити людям добро, залучати кошти, залучати людей. Завжди чесно і прозоро працювати».

У такому руслі Фундація плідно працює вже протягом трьох років, реагує на потреби суспільства і максимально докладає зусиль для того, щоб задовольнити їх. Особливо потрібно така діяльність є у період, коли українське суспільство об'єднує свої зусилля в боротьбі із зовнішнім агресором.

На превеликий жаль, сьогодні потреби як ніколи «болючі». Спочатку – Майдан, а тепер війна – все це принесло багато внутрішніх та зовнішніх травм і втрат нашому українському народові. У зв'язку з цим 25 лютого 2014 року, з благословення Митрополита та Архієпископа Львівського Ігоря (Возняка) і на прохання міського голови м. Львова Андрія Садового, було створено програму «Люди для Майдану» для допомоги постраждалим та родинам загиблих під час акцій протесту на Майдані в Києві. В рамках цієї програми за період від 25 лютого 2014 року витрачено: 1.750.367,93 грн., 21.966 євро, 990 доларів, 100 злотих.

Ми розуміємо, наскільки важливо знати, на що і коли були розподілені кошти, які Ви пожертвували. Ділимося з Вами тим, що вдалось зробити нашими спільними зусиллями: надали фінансову допомогу 217 постраждалим та їхнім сім'ям; потерпілі під час відправлення за

кордон на реабілітацію отримали грошову допомогу; 34 особи з родин загиблих відправлено до Іспанії для психологічної реабілітації й фізичного оздоровлення за кошти жертводавців; купівля квитків на потяг для 75 постраждалих та родичів загиблих; купівля одягу; поповнення рахунків для потерпілих та купівля телефонів та сім-карток для постраждалих; закупівля ліків, оплата санаторіїв та лікування. Також відправлено у табір «Мрійники» у Новояворівську дітей з сімей постраждалих; 1-17 липня 2014 року 21 потерпілий пройшов духовно-психологічну реабілітацію у с. TAIZE (Франція); дружина полеглого побувала на Святій Землі; оплата за виготовлення документів, страхівок,

аптечок та фельдшерських сумок; рюкзаки для формування фельдшерських сумок; підсумок медичний (сумочки); дефібрилятор; кровозупинні препарати (гемостоппи); запальнички (на прохання жертводавців); натрій хлорид (розчин для інфузій 0.9 %); рінгера розчин для інфузій 500 мл.; ноші для транспортування поранених; термоковдри; прилад нічного бачення; ізраїльські бандажі; термостюми; долучилися до купівлі автомобілів для пересування в зоні АТО; генератор; зварювальний апарат.

Фундації вдалось долучитися до забезпечення індивідуальними аптечками, санітарними сумками, медикаментами та іншими необхідними речами таким військовим частинам: 3-му батальйону 80-ї аеромобільної десантної бригади; в/ч А1108; працівникам міліції Львівської області, яких відрядили в зону АТО; в/ч А3817; в/ч А0284; Золочівській в/ч А2562; бійцям ГУМВСУ у Львівській області; 5-му батальйону 24-ї бригади; в/ч А3817; батальйону «Січ»; 3-му гаубичному самохідному артилерійському дивізіону м. Ужгорода; в/ч Б3765; СБМ ГУМВСУ у Львівській області; 8-му батальйону в/ч 3002; 7-му батальйону в/ч 3002 Національної гвардії України; в/ч А1108 Збройних сил України; спеціальній підтримці СБМ ГУМВСУ у Львівській області; спецпризначенцям УМВС; СУ ГУМВСУ у Львівській області; 16-й окремій бригаді армійської авіації; батальйону «Львів»; бійцям колишнього спецпідрозділу «Беркут». Всього пройшли медико-тактичні навчання близько 5000 бійців.

Завдяки вашим пожертвам, як можемо побачити, вдалось зробити не одну добру і потрібну справу. Прийшов такий час, коли ми повинні ставити собі запитання: «Якщо не я, то хто?!». На щастя, таких людей сьогодні багато, які готові подати руку допомоги тим, хто постраждав, пожертвував своїм здоров'ям, життям за кожного з нас.

Висловлюємо щире подяку усім Вам, жертводавцям, небайдужим українцям і тим, хто за межами нашої країни, за одиничні і масово зібрані пожертви. Нехай Господь віддасть Вам сторицю за те, що підтримуєте наш народ у такий непростий, кризовий час. Разом зможемо зробити багато для України та українців у цілому світі. Хочемо вірити, що ця трагічна сторінка нашої історії якнайшвидше закінчиться, а поки що продовжуємо допомагати військовим та їх родинам. Запрошуємо й Вас долучитися до спільної справи та побудови кращого майбутнього України.

МАЙСТЕР-КЛАСИ ДЛЯ ДІТЕЙ ВІЙСЬКОВИХ

у рамках акції
Святий Миколай для військових

14 грудня 2014 р., 14.00 - 18.00 год. 58-ий Будинок Офіцерів, вул. Театральна, 22

Майстерки:

- Ялинкові прикраси;
- Ангелик "З Україною у серці";
- Виготовлення різдвяної овечки;
- Декорування різдвяних дерев'яних іграшок;
- Виготовлення різдвяної листівки

У часі майстер-класів буде проводитись запис відеозвернення дітей до своїх батьків, що воюють у зоні АТО

Контакти:
+38 (067) 607 41 40
foundation.ua.ucc@gmail.com
foundation-ua.com.ua

оплата послуг візового центру для постраждалих та родичів загиблих; закупівля постільної білизни в лікарню для потерпілих.

Не встигли ми оговтатися від подій за час Революції Гідності, як у нашій країні виникла ще одна потреба – допомога нашим солдатам. Тому, з благословення Митрополита Львівського Ігоря, з серпня 2014 року БО «Фундація Духовного Відродження» розширила програму «Люди для Майдану» та виокремила новий напрям «Люди для військових» – для надання соціальної (медичне забезпечення, психологічна реабілітація, післявоєнна підтримка) допомоги військовим та добровольцям, що перебувають у «гарячих точках» на Сході країни, в зоні АТО, підтримки їх родин.

За період з 1 серпня по 20 листопада 2014 року за напрямком «Люди для військових» в рамках програми «Люди для Майдану» витрачено: 1.065.258,68 грн., 1200 доларів, 8775 злотих. За ці кошти закуплено: ножиці медичні; іммобілізаційні шини; дж'юти; ліки для формування індивідуальних

Виливання воску чи олова — диявольські витівки

Останніми часами почастишали, на жаль, випадки, коли численні люди, зокрема, ті, що називають себе християнами, ходять до різних чародіїв, аби ті позбавили їх якихось життєвих проблем через «випливання» воску, олова тощо.

Не раз навіть можна зустріти на вулиці оголошення схожого нехристиянського змісту... Часто з цього гріха в церкві сповідаються. Він є назагал з області язичництва та окультизму — білої магії, що є завжди частиною чорної, як не прикрашуй. Окультизм (від лат. *occultus* — таємний, потайний, схований) — містичне вчення, що визнає існування надприродних (окултних) сил і можливість спілкування з ними за допомогою ритуалів та магії...

Подібні речі (прогрішення проти 1-ої Божої заповіді) Господь анітрохи не благословляє, тому що вони мають згубний вплив на безсмертну людську душу. Не можна Всевишнім маніпулювати, змушуючи Його здійснювати нашу обмежену волю. У молитві «Отче наш» молимося: «Нехай буде воля Твоя...».

Найбільш ефективно оздоровлення можемо отримати насамперед через відповідний спосіб християнського життя, осо-

бисту молитву до Господа Бога, справжнього Лікаря душ і тіл Ісуса Христа, завдяки молитві Церкви, котра має, як відомо, різноманітні традиційні молитовні практики на оздоровлення своїх вірних. Для чого ступати на згубну дорогу

в пекло? «Створена вільною і здатною на вибір — бути з Богом чи без Бога — людина дістала від Нього самого владу над світом і не потребує жодної магії. Це гібридне мистецтво — усього лише спроба штучного поєднання релігії з окультними науками, магія може лише дати створений образ природи і зруйнувати дієвість віри...» («Словник біблійного богослов'я»).

Наслідки від ходіння до зна-

харок можуть бути плачевними. Знаю такий реальний випадок: одна мама водила свою дочку до старшої жінки-ворожбитки, щоб та злила їй віск, то вона потім назавжди оніміла... Це свідчить про те, що будь-які магичні обряди є не тільки гріховними в суті, але й досить шкідливими в духовному плані, за що справедливий Бог теж може покарати — не можна ставити одночасно свічку Спасителеві та дияволу. «Не можете пити чаші Господньої і чаші бісівської» (1 Кор. 10, 21). Навіть якщо ті, що виливають віск, тобто вдаються до магії, і прикриваються Богом, іконами або хрестом Ісуса — не вірте їм, бо це «вовки в овечих шкурах» (пор. Мт. 7, 15).

Тому поганська практика виливання воску/олова, скидання вроків, ворожіння і т.д. є нічим іншим як магичною дією, що не має нічого спільного з християнською молитвою та даром оздоровлення чи екзорцизму Католицької Церкви. Вона не раз категорично заборонена у Св. Письмі (див. Вих. 22, 17; Лев. 19, 26; 20, 27; Чис. 23, 23; Втор. 13, 2.4-6; 18, 10-12.14.20; Іс. 3, 2-3; Єрем. 14, 14-16; 27, 9-10; Соф. 1, 5; Мал. 3, 5; Ді. 13, 6.8-12; 2 Кор. 11, 13-15) і не має жодного відношення до християнського релігійного світогляду і здорової віри!

о. Миколай МИКОСОВСЬКИЙ,
ЧСВВ

15 хитрих прийомів з психології, які корисно знати

1. Коли сміється група людей, кожен інстинктивно поглядає на того, хто йому найсимпатичніший (або на того, кого б він хотів вважати близькою людиною).

2. Коли доводиться робити щось особливо відповідальне чи таке, що вимагає зосередженості, — одним словом, те, що зазвичай змушує нас нервувати, — варто спробувати пожувати жуйку чи будь-що інше: на підсвідомому рівні це асоціюється з відчуттям безпеки, оскільки зазвичай ми їмо, коли нам ніщо не загрожує.

3. Якщо на нас хтось злиться, а нам при цьому вдається зберігати спокій, то його гнів, ймовірно, від цього лише загостриться. Проте пізніше цій людині стане соромно за свою поведінку.

4. Якщо на поставлене питання людина відповідає лише частково, або дуже ухильно, перепитувати не варто. Краще просто мовчки поглянути йому в очі: вона, найімовірніше, зрозуміє, що така її відповідь не задовольнила співбесідника, і більше розкриє тему.

5. Вирази обличчя, виявляється, можуть бути не лише наслідком почуттів, але й викликати ці самі почуття. Зворотній зв'язок працює практично безвідмовно, так що хто бажає відчувати себе щасливим, такому слід посміхатися якомога частіше і ширше.

6. Краще не вживати в розмові чи листах таких фраз як «я думаю» або «мені здається»: вони само собою зрозумілі, проте додають словам відтінок невпевненості.

7. Перед важливим інтерв'ю корисно уявити собі, що з інтерв'юером нас пов'язує давня близька дружба. Від нас самих майже завжди залежить, як сприймуть ситуацію, і наш спокій та невимушеність можуть передаватися співбесідникові.

8. Якщо нам вдається змусити себе щиро радіти при зустрічі з ким-небудь, то при наступній зустрічі ця людина і сама буде рада нас бачити. До речі, собаки постійно проробляють з нами цей трюк.

9. Люди схильні погоджуватися на меншу позику після того, як відмовили особисто нам в більшому.

10. Немало корисної інформації можна почерпнути, звертаючи увагу на положення ніг співбесідника. Якщо, скажімо, носки його взуття спрямовані в сторону від нас, це, як правило, означає, що людина хоче скоріше закінчити розмову.

11. Багатьом із нас доводилося бути присутнім на зборах за ситуації, коли були підстави очікувати від когось гострої і неприємної критики. При таких обставинах найкраще сісти поруч з цією людиною. Практика показує — критик втрапить свій запал і намір атакувати, або, принаймні, робитиме це набагато м'якше.

12. Більшість людей не відрізняє пишності від простої упевненості в собі. Якщо навчитися всім своїм виглядом демонструвати упевненість, люди потягнуться до вас.

13. Хороша порада для тих, хто працює у сфері обслуговування: варто повісити у себе за спиною дзеркало. Люди будуть поводитися набагато коректніше, адже нікому не подобається бачити себе знервованим і злим.

14. Дуже корисна звичка — помічати при знайомстві колір очей людини. Вона неусвідомлено відчує до вас симпатію внаслідок дещо подовженого зорового контакту.

15. Вирушаючи на перше побачення, вельми розумно відвести партнера в якесь привабливе місце. Згодом позитивні емоції від цієї зустрічі асоціюватимуться саме з вами.

(Продовження, початок на 12 стор.)

майбутнє українського народу.

Про деякі аспекти життя блаженного священномученика Миколая Чарнецького — у розмові з Високопреосвященним владикою Ігорем, Архiepіскопом і Митрополитом Львівським, протоігуменом Львівської провінції Згромадження редемптористів (ЧНІ) Ігорем Колісником та о. Ярославом Федунівим, настоятелем храмів св. Йосафата та Миколая Чарнецького, ігуменом монастиря св. Альфонса.

— Серед достойників Української Греко-Католицької Церкви постать блаженного священномученика Миколая Чарнецького — одна із знаменних. Гідні подиву його діяльність і життя як священника, єпископа, зрештою — звичайної людини під час трьох окупаційних режимів. Напевно, що це є дуже повчальним і взірцем служіння Богові, Церкві, своїй країні.

Владика Ігор:

— Це був дуже вчений чоловік і водночас надзвичайно скромна людина. Після студій у Римі, будучи доктором богослов'я і професором духовної семінарії у Станіславові (тепер Івано-Франківськ), вступив до монастиря. Перебуваючи у монастирі, він не хотів, щоб його вирізняли серед новиків, хоча вже був старшим, був священником, професором. Усі роботи, що виконували інші співбрати, виконував і він, строго дотримуючись усіх правил та вимог аскетичного монашого життя. Говорив: я також новик і буду робити все те, що роблять й інші новики. Не вивищував себе перед ними, був скромний і дуже простий, без тіні самохвальби, до кожної роботи, завдання ставився надзвичайно відповідально.

Нелегким було його перебування й праця на Волині як священника, а потім — єпископа. Багато галичан, українських католиків східного обряду, після Першої світової війни поселилися на Волині і потребували своїх духівників. Проте був певний спротив тодішньої польської влади, яка не хотіла туди пускати наших священників, а тим більше — єпископа. Але за сприяння Ватикану Українській Греко-Католицькій Церкві вдалося осісти на тих землях, мати свого єпископа і плідно душпастирювати. Рим виступив також гарантом душпастирської праці наших місіонерів, зокрема, Миколая Чарнецького, призначивши його Апостольським візитатором для українських католиків східного обряду Волині і Полісся.

Був інтелектуалом, винятково сильним проповідником, добрим адміністратором.

У богослуживій праці Миколая Чарнецького було досить багато різних перешкод, колізій і т.п. Розповідали, що під час хіротонії, коли його висвячували в Римі, після покладання мітри вона впала і покотилася. Присутні охнули, вбачаючи у цьому знак чогось недоброго. Той випадок став таки знаковим, мав згодом підтвердження за радянського режиму: на Преосвященного чекали в'язниці й концтабори, допити, тортури. Повернувся додому живим тільки тому, що був настільки хворим, що влада вважала, що йому вже небагато залишилося. Але Господь Бог дарував блаженному ще декілька років, що вже це вважалося за диво. Очевидно, що весь цей час, ті три роки, він був дуже великою підтримкою, добрим прикладом для наших священників, людей. За цей час висвятив у підпіллі понад 10 священників; я би сказав, він створив такий особливий, міцний дух надії не лише для богослуживих людей, а й для усього поневоленого народу.

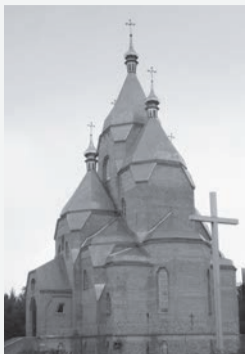
В умовах жорстокого підпілля, глибокої конспірації владика невтомно працював, і кожен новий висвячений ним священник був тоді великим даром для катакомбної УГКЦ, для громади.

Він не любив розповідати, розповсюджуватись про свої пережиття, тюремні роки, хоча й відбув до 600 (!) годин допитів. Одного разу, коли над владикою знущалися в черговий раз, били по-звірячому, він відізвася до свого мучителя: синку, та за що ти мене так катуєш? І сталося диво: ці слова так вразили катюгу, що той заплакав і навернувся.

(Продовження у наступному числі «Мети»)

П'ять цікавих фактів про собор Вишгородської Богородиці

1. Це одна з найстаріших громад на території Київської архієпархії.

1985 рік сколихнув політичне життя України. У Вишгороді теж активізувалися патріотично налаштовані громадяни. У грудні 1989 р. утворюється вишгородський осередок Української республіканської партії (УРП). На зборах його ініціативна група висунула пропозицію про створення у Вишгороді греко-католицької церкви. Це і стало основою для початку діяльності з організації парафії. У січні 1990 року визначилися зі священником: ним погодився стати київський греко-католицький монах чину студитів отець Валерій Шкарубський. У березні 1990 року розпочалися богослужіння у Вишгороді на квартирі Богдана Павліва. Квартирне приміщення було затісним, тому Великодню Службу 1990 року вирішено було відправити в приміщенні Товариства української мови імені Т.Шевченка «Просвіта» (вул. Грушевського, 1), а освячення пасок – на подвір'ї біля будинку. Після цього служба проводилася в цьому приміщенні не тільки в неділю, а й в інші дні. Церковна громада почала діяти.

2. Спочатку новостворена парафія носила ім'я святого апостола Андрія Первозванного.

У січні 1991 року була виділена земля під будівництво церкви у ямі-яру біля готелю ГЕС. На Зелені свята 1991 року був освячений Хрест, встановлений на місці будівництва церкви. На цю урочисту подію приїхав Блаженніший Мирослав Іван Любачівський, який посвятив майбутній храм на честь святого апостола Андрія Первозванного. Першим на відведеній для церкви землі був поставлений дерев'яний будиночок, потім – вагончик, придбаний на кошти засновників громади. Але і він був замалий, тому вирішено було зробити збірно-щитовий будинок. 28 липня 1991 року у цій нашвидкуруч створеній капличці на свято святого Володимира вже правилася свята Літургія.

3. На першому храмовому святі громади був присутній митрополит Володимир Стернюк, один із провідників катакомбної Греко-Католицької Церкви у часи комуністичного режиму.

Перше храмове свято – св. Андрія Первозванного – відбулось 13 грудня 1992 року. На святі був присутній митрополит Володимир Стернюк, який сам правив службу, побував на заняттях недільної школи. 4 липня 1994 року, під час закладання наріжного каменю й освячення його владикою Юліаном, на небі над місцем, де він закладався, всі учасники св. Літургії побачили цікаве явище – хрест, що одночасно було сприйнято як благословення Небесних Сил на святу справу.

4. З церковного хору парафії св. Андрія Первозванного виріс дівочий ансамбль «Коралі».

Перша служба в новому храмі правилася у присутності владика Михайла Колтуна на храмове свято 13 грудня 1996 року. З цього часу церква почала діяти в повному обсязі. Оформився церковний хор, окрасою якого став дівочий ансамбль «Коралі» під керівництвом Лесі Потоцької. Усі дівчата ансамблю – вихованці парафіяльної недільної школи. Зараз це – професійний ансамбль, відомий не тільки у Вишгороді й Україні, але й за кордоном, куди його учасниці виїжджають на концерти та фестивалі.

5. Віддаючи шану вишгородській святині – іконі Богородиці Милостивої, храм отримав свою небесну Покровительку.

Служіння в нижньому храмі відбувалися паралельно з будівництвом верхньої частини храму. Нагору перейшли у 2000-2001 рр. У 2003 році були підняті бані й хрести. Проте всередині храму оздоблення ще триває. Коли була оформлена в цілому «верхня» церква, «нижній» церкві залишили ім'я Андрія Первозванного, а увесь храмовий комплекс назвали собором Вишгородської Богородиці.

pilgrimage.in.ua

Як поводитися у храмі

Обрядові питання

Знайти відповідь на запитання такого змісту допоможе доктор богословії п. Тарас ШМАНЬКО, автор книжки «Як поводитися у храмі». Сьогодні продовжуємо її публікацію. (Початок у газеті «Мета» № 95/6 за червень 2013 р.)

• Коли не можна здійснювати таїнства подружжя?

Таїнство подружжя пов'язане із Торжеством, тому його не звершують у посні періоди церковного року, коли заборонено справляти заборони:

а) протягом чотирьох постів: Великого, Різдвяного, Петрівського та Успенського;

б) під час загальниць: від Неділі митаря і фарисея до Неділі блудного сина, від Пасхи до Томиної неділі, від Різдва Христового до Богоявлення Господнього;

в) в одноденні пости: Усікновення глави Івана Христителя (11 вересня), Воздвиження Чесного Хреста Господнього (27 вересня). Не вічають також у середи та п'ятниці всього року.

• Хто такі восприємники під час таїнства шлюбу? Яка їх роль, обов'язки?

Свідки (інші назви – дружби та дружки; богослужбові книги називають їх восприємниками) під час таїнства шлюбу виконують подібну роль, що й хресні батьки під час таїнства хрищення: як хресні батьки, будучи досвідченими у духовному житті, зобов'язані скеровувати похресника у духовному житті, так весільні свідки мають допомагати новій родині. Тому в давнину у свідки не запрошували молодих, неодружених осіб, а тих, які мали досвід подружнього життя.

• Що таке заручини і коли вони відбуваються?

Уже в найдавнішій християнській традиції шлюбіві передували заручини. Заручини вважали непорушними, як і вінчання, а тому заручені були зобов'язані одружитися. В сучасній церковній практиці заручини, здійснені окремо від вінчання, не дають підстави вимагати одруження. Чин, який тепер використовують при укладенні подружжя, не передбачає обряду заручин окремо від вінчання, яке звершують одразу по обряді заручин.

• Що таке обряд спільної чаші?

Наприкінці чину він-

чання може відбуватися обряд спільної чаші, під час якого священник благословить чашу з вином, що з неї по черзі п'ють новоодружені. Це – згадка про вино на весіллі в Кані Галилейській. Спільне пиття означає нерозривність подружнього союзу і спільне пережиття всіх радощів і труднощів подружнього життя. Відразу після спільної чаші священник тричі обводить новоодружених довкола трапеду під спів тропарів: «Ісає, ликуй...» та ін. Коло означає вічність, тому обхід довкола трапеду символізує нерозривність подружжя.

Які речі потрібно принести а собою до церкви для здійснення таїнства подружжя?

Для здійснення таїнства подружжя із собою слід принести весільні обручки, весільний рушник та весільні свічки. Ці речі потрібні для проведення обряду заручин та вінчання.

Чи обручка, яку отримують під час шлюбу, є освяченим предметом?

Весільні обручки священник окроплює свяченою водою під час обряду заручин, а також благословляє ними молодят. Вони є освяченими речами.

• Чи можна не носити вінчальних перснів?

Вінчальні персні є символом поєднання двох людей у таїнстві подружжя, тому їх слід носити. Однак за певних об'єктивних обставин їх не носять: під час вагітності, якщо є загроза загубити перстень тощо.

В народі побутують різні забобонні вірування, пов'язані зі шлюбними перстнями. Ці забобони треба відкидати, бо вони суперечать християнській вірі.

• Чи можна дарувати шлюбні обручки своїм дітям?

Шлюбні обручки можна дарувати (якщо ви з певних об'єктивних причин її не носите) або залишати у спадок своїм дітям.

• Якщо я загубив обручку, чи це є якоюсь недоброю ознакою? Чи можу я купити собі нову?

Часто у народі кажуть, що коли людина губить обручку, то це недобрый знак. Таке переконання забобонне, тому на нього не варто зважати. Якщо загубили обручку, купіть собі нову і попросіть священника, щоб її освятив.

• Чи можна міняти вінчальні персні?

Якщо ваш вінчальний перстень став непридатним для вжитку (замалий або завеликий, зламався тощо), то можете замінити його на новий, який потрібно освятити в церкві. Без поважних причин, напевно, не варто міняти вінчальні персні.

• Що таке введення в церкву вперше одруженої?

Цей обряд пов'язаний із новим суспільним статусом жінки, який вона отримала внаслідок одруження. Перехід з дівочого стану до стану одруженої жінки символізує покривання голови новоодруженої хусти-

ною, яке, з відповідною молитвою, чинить священник. У молитвах цього чину Церква просить Божого благословення для жінки, яку чекають нові обов'язки, пов'язані з творенням власної родини й з народженням та вихованням дітей. Цей обряд звершують лише над вперше одруженою жінкою, бо він, як було сказано, пов'язаний із виходом із стану дівочества. Звершують обряд уже після довершення подружжя в найближчу неділю по шлюбі, а не одразу після вінчання, бо інакше він не відповідатиме своєму призначенню.

• Для чого буває благословення подружжя в день ювілею?

У деяких парафіях існує звичай благословити подружжя, які прожили разом 25 або 50 літ. Для такого благословення чоловік із жінкою, попередньо висповідавшись, приходять до храму, де над ними звершують відповідний обряд, у молитвах якого складається подяка Богові за даровані літа спільного життя і всі отримані добродійства. Церква спільно з цим подружжям благає і подальшого Божого благословення на «...довге життя, радість у дітях, успіх у житті і вірі...». Цей обряд у жодному разі не можна вважати повторним уділенням шлюбу.

(Далі – у наступних числах газети «Мета»)

Божественна Літургія у житті мирянина

СВЯТЕ ПРИЧАСТЯ

Святе Причастя найтісніше єднає нас з Богом – Ісусом Христом, а без Бога в нашому серці неможливо досягти святості й вічного життя, без Нього не буває здоровою душа. Споживання під час Причастя хліба і вина, перемінених під час Божественної Літургії в Тіло і Кров Христові, є священною поживою та ліком для душі.

Спочатку причащаються священнослужителі, потім віряни і тільки ті, які були присутніми на Літургії та відповідним чином підготували себе до Святого Причастя – молитвою, постом, сповіддю. Діти до семи років можуть приймати Святе Причастя без сповіді.

Священнослужителі причащаються у вітварі за певним порядком та при зачинених Царських воротах, перед якими, на амвоні, ставиться свічка – ставник. Цим дійством підкреслюється таємничість отримання священнослужителями від Господа у цей момент Літургії особливого освячення – Божої благодаті, щоб бути достойним прийняти з рук Самого Ісуса Христа, який тут з нами невидимо перебуває, Його пречисте Тіло і чесну Кров для причащання. У храмах Української Греко-Католицької Церкви священнослужителі причащаються при відчинених Царських воротах.

Святі Дари для причащання священнослужителі отримують окремо – спочатку з дискоса отримують Тіло Христове, потім з чаші – Кров Христову, а віряни завжди отримують їх разом. Для цього, після причащання священнослужителів, священник роздробляє решту частинок Агнца, що лежать на дискосі й опускає їх у чашу для причащання вірян.

Перед причащанням вірян у храмі відчиняються Царські ворота (це нагадує відкриття гробу Христового та Його воскресіння). Священик бере Святу чашу, обертається до віруючих у храмі, підходить до Царських воріт, підносить чашу показуючи її людям (це нагадує явлення Ісуса Христа після воскресіння), і виголосом: «Зі страхом Божим і вірою приступіть» запрошує їх до Причастя. Віряни, схиливши голови перед Святою чашею, як перед Самим воскреслим Спасителем, співають: «Благословен, хто йде в ім'я Господнє, Бог – Господь і явився нам» (нехай буде благословенний предобрий Спаситель, що прийшов до нас).

Після цього причасники упівголоса промовляють молитву перед Святим причастям: «Вірую, Господи і сповідаю...», в якій визнають свою віру в Ісуса Христа як Сина Божого, Спасителя грішних, віру в таїнство Причастя, в якому у вигляді хліба і вина приймають істинне Тіло та істинну Кров Христові, як запоруку вічного життя та єднання з Ним, і просять Христа, щоб прийняв їх (причасників) як учасників Його Тайної Вечері та дозволив причаститися Святим Тайн на відпущення гріхів, обіцяючи надалі не тільки не зраджувати

Його, а й у життєвих стражданнях твердо та сміливо визнавати віру в Спасителя.

Віряни для прийняття Святых Тайн заздалегідь роблять на собі хресне знамення з поясом поклоном (хресного знамення перед Святою чашею, а також після Причастя не роблять, щоб не зачепити її) та, хрестоподібно склавши руки на грудях (праву понад лівою), що є знаком смирення, один за одним підходять до священика, називають своє ім'я, причащаються (можна поцілувати нижній край Святої чаші, але не можна торкатися Чаші руками і цілувати руку священика) та відходять. Отримані Святі Дари потрібно негайно спожити (проковтнути) і настільки ретельно, щоб у роті не залишилася бодай їх найменшої частинки. В усіх храмах православних Церков і деяких храмах греко-католицької Церкви віруючі після Причастя підходять до так званої запивки (столика з антидодом – часточками просфори, з якої було вирізано Агнец, і «теплотою» – теплою водою, розбавленою червоним виноградним вином), беруть часточку антидоду, споживають його і запивають «теплотою», щоб рештки Святых Дарів не залишалися у роті. Решту антидоду наприкінці Літургії буде роздано вірянам у храмі, які в цей день не причащалися, замість Святых Дарів (антидод грецькою – «замість дару»). Після Святого Причастя не слід робити колінопреклоніння та земні поклони, тому що ми причастилися Святых Тайн і поєдналися з Господом. Подячні молитви за Святе Причастя причасники промовляють в храмі (читають з молитовника) після завершення богослужіння.

Священик, причащаючи кожного, промовляє: «Чесного і пресвятого, і пречистого тіла, і крові Господа і Бога, і Спаса нашого Ісуса Христа причащається раб Божий (раба Божя) ім'я, на відпущення гріхів своїх і на життя вічне. Амінь».

Завершивши причащання священик із чашею входить у вітвар, ставить її на престол, обертається до віруючих у храмі та рукою благословляє їх, кажучи: «Спаси, Боже, людей Твоїх і благослови насліддя Твоє» (у греко-католицьких храмах священик благослов-

ляє віруючих не рукою, а чашею і після цього ставить її на престол). Віряни на це благословення відповідають співом: «Ми виділи світло істинне, ми прийняли Духа небесного, ми знайшли віру істинну, нероздільній Трійці поклоняємося, Вона бо спасла нас». Зміст цих слів такий: Боже, ми на цій жертві бачили Тебе як правдиве світло, ми просвітилися Твоєю наукою у Святій Євангелії і прийняли Святого Духа через Тебе у Святому Причасті, ми знайшли Святу віру у Пресвятій Трійці, а тепер поклоняємося їй, бо Вона нероздільна, свята, Вона спасла нас.

Далі священик кадить Святі Дари, тихо промовляючи тричі: «Вознесися на небеса, Боже, і по всій землі слава Твоя», бере з престолу Святу чашу з дискосом, робить ними хрест над антимінсом і тихо мовить: «Благословен Бог наш». Після цього священик обертається до людей у храмі, хрестоподібно благословляє їх Святою чашею з дискосом (у храмах греко-католицької Церкви священик Святу чашу з дискосом тільки піднімає вгору) і виголошує: «Завжди, нині і повсякчас, і на віки віків» та відносить їх на жертвник (пізніше, священик за старозавітною традицією жертвоприношення, що вимагала знищувати річ (спалювати останки), яку жертвували Богові, споживає все, що в чаші, ополоссе її теплою водою, витре та покладе у відповідне місце).

Виголос священика «Завжди, нині і повсякчас, і на віки віків» та це останнє явлення вірянам Святых Дарів, що у чаші, і перенесення їх на жертвник нагадують вознесення Ісуса Христа на небо і Його обіцянку перебувати у Церкві «в усі дні до кінця віку». Віруючі у храмі на цей виголос відповідають співом: «Амінь» і співають пісню: «Нехай сповняться уста наші хвалення Твого, Господи, щоб ми співали славу Твою, бо Ти сподобив нас причаститися святих Твоїх божественних, безсмертних і животворящих Тайн. Збережи нас у Твоїй святині – весь день поучатися правді Твоїй. Алілуя, алілуя, алілуя».

Далі – у наступних числах газети «Мета».

Богдан КУДЕРЕВКО

Мандруючи Інтернетом

Папа розповів про свою поїздку до Туреччини

Своїми враженнями від апостольської подорожі до Туреччини Папа Франциск поділився під час загальної аудієнції 3 грудня 2014 року. «Якщо раніше я просив вас готуватися до цієї подорожі та супроводжувати її молитвою, то тепер заохочую вас дякувати Господеві за її здійснення і помолитися про те, щоби з неї могли зрости плоди діалогу як у наших стосунках із православними братами, так і з мусульманами, а також у прямованні до миру між народами», – сказав на початку Святіший Отець. «Ця земля дорога кожному християнинові, особливо через те, що звідси походить святий Павло, тут відбулися перші сім Вселенських Соборів і з огляду на те, що поблизу Ефесу стоїть «дім Марії», де, згідно з переданням, проживала Богородиця», – зауважив Папа.

Говорячи про перший день подорожі, коли відбулися зустрічі з владою країни, в якій більшість становлять мусульмани, а конституція гарантує світський устрій, він зазначив, що мова йшла, зокрема, про насильство. «Забуття про Бога, а не Його прославляння породжує насильство», – сказав він. – Саме тому я наголошував на важливості того, щоби християни та мусульмани спільно трудилися на користь солідарності, миру і справедливості, стверджуючи, що кожна держава повинна гарантувати громадянам і релігійним громадам справжню свободу культури».

«Другого дня я відвідав деякі місця-символи різних релігійних віровизнань Туреччини. Вчинив це, пробуджуючи в серці молитву до Бога, Господа неба і землі, Милосердного Отця всього людства», – сказав Святіший Отець, додаючи, що центром цього дня стало євхаристійне богослуження в римо-католицькій катедрі, на яке зібралися католики Туреччини різних обрядів та представники інших християнських конфесій. «Ми разом призивали Святого Духа, Того, Хто творить єдність у Церкві», – додав він. Чому і про що молився у Блакитній мечеті у Стамбулі, Папа Франциск пояснив під час пресконференції на борту літака, яким повертався до Риму. «Я поїхав до Туреччини як паломник, а не як турист. Коли я пішов до мечеті, то не міг сказати: а тепер я турист!» – сказав Святіший Отець.

Він пояснив, що Великий муфті, який показував йому мечеть, процитував фрагменти Корану про Марію та Івана Христителю. «У цю мить я відчув потребу молитви. Я спитав його: помолімося трохи?.. Він відповів мені: так, так. Я молився за Туреччину, за мир, за муфтія, за всіх і за себе... Сказав: Господи, покладімо край цим війнам! То була мить щирої молитви», – сказав Папа.

Третій день подорожі, що збігся зі святом святого Андрія, Папа назвав «ідеальним контекстом для зміцнення братерських стосунків між Єпископом Риму, Наступником святого Петра, та Вселенським Константинопольським Патріархом, Наступником святого Андрія». «Разом із Його Святістю Варфоломієм I, – сказав він, – ми відновили взаємне зобов'язання прямувати до відновлення повного сопричастя між католиками і православними».

Останньою подією, яка, за словами Святішого Отця, була «водночас, прекрасною і болючою», стала зустріч із підлітками-біженцями, якими опікуються отці-салезіяни. «Для мене було дуже важливим зустрітись з біженцями з територій Близького Сходу, де тривають війни, щоб висловити їм свою та всієї Церкви близькість, і щоб підкреслити цінність гостинності, в яку Туреччина дуже активно залучена».

Підсумовуючи, Папа Франциск побажав Божого благословення турецькому народові, щоб і надалі «будувати майбутнє миру», та ще раз закликав присутніх помолитися за те, щоб «за заступництвом Пречистої Діви Марії Святий Дух вчинив плідною цю Апостольську подорож та пробудив у Церкві місіонерський запал, аби в пошані до братерського діалогу звіщати всім народам, що Господь Ісус – істина, мир і любов».

За матеріалами Радіо Ватикану
CREDO

Ватикан: особисті подарунки Папи Франциска розіграють в лотереї

Серед призів «Лотереї на користь благодійного справи Святого Отця» будуть виставлені автомобіль «Fiat Panda» білого кольору в повній комплектації, велосипеди, наручні годинники, мобільні телефони, планшети, відеокамери високої чіткості, дорогі авторучки, сумки, різні бездротові гаджети і навіть одна каво-машина. Для участі в лотереї необхідно придбати квиток вартістю 10 євро. Вони продаються в різних точках на території Ватикану. Подарунки будуть вручені 8 січня 2015 року у присутності нотаріуса і кількох офіційних представників Ватикану.

КІРІОС з посиланням на УНІАН

Особисті подарунки Папи Римського Франциска, отримані ним від початку його понтифікату, виставлені в якості призів благодійної лотереї. Всі зібрані кошти будуть спрямовані на допомогу безпритульним і бідним.

Папа Франциск вже не вперше пропонує способи для збору коштів на благодійність. Він також використовує будь-які можливості, щоб нагодувати безпритульних і надати їм допомогу.

10-річчя священства – о. Володимир Притула (12.12)

60-річчя уродин – о. Йосиф Лучит (26.12)

45-річчя уродин – о. Ігор Хороз (22.12)

40-річчя уродин – о. Ігор Леськів (12.12)

Хто дорожче заплатить за хрест? Історія з «Реалом»

Медіа повідомили, що футбольний клуб «Реал-Мадрид» видалив хрест зі свого герба. Інформація потребує уточнення і підводить до одного принципового питання.

Отже, про що насправді йдеться? Хрест з'явився у гербі мадридського «Реалу» 29 червня 1920 р. Тодішній король Іспанії Альфонс XIII дозволив клубові використовувати перед назвою прикметник «real» (тобто «королівський») і прикрасити герб короною. Корона увінчана малесеньким хрестиком. Його усунення на перший погляд мало помітне, що прекрасно полегшує всілякі «маневри».

Я вважаю інформацію про усунення хреста з герба неправдивою і запізнілою. Неправдивою тому, що насправді «Реал» свого герба не змінив. Його герб і надалі увінчаний короною з хрестом, і ніхто не має наміру цього змінювати. Натомість опрацьовано «підцензурну» версію — без хреста, виключно для потреб промоції клубу в мусульманських країнах. Ну, а запізнена ця інформація тому, що справа

сталася 2012 року, і вже тоді в іспанській пресі пролетіла бурхлива дискусія. Керівництво клубу хотіло усунути хрест із зображення герба, розташованого на спортивно-готельному комплексі, який будувався в Арабських Еміратах під патронатом «Реалу». Проти цього гаяче протестували т. зв. socios, тобто вболівальники — члени клубу, які платять внески і викуповують абонементи на всі матчі. Протестували вони не обов'язково з релігійних причин, радше через посягання на традиції клубу. Справа стала невигідною для президента. Інвестор незабаром збанкрутував, і ідею покинули. На деякий час.

Тепер же справа випірнула знову, бо Національний банк Абу-Дабі, найбільший фінансовий магнат в Об'єднаних Арабських Еміратах, став одним із головних стратегічних спонсорів «Реалу». Президент клубу Флорентіно Перес повністю офіційно визнав, що хреста не буде на прикрашених гербом «Реалу» кредитних картках цього банку з огляду на «чут-

ливість його мусульманських клієнтів». Угоду укладено терміном на три роки.

Не оголошено для загалу, за скільки саме Флорентіно Перес процвиндрив хреста, але він напевно залагодив вигідний бізнес. Відомо, наприклад, що другим стратегічним спонсором «Реалу» буде IPIC — торгова фірма, також із Абу-Дабі. Протягом найближчих 20 років вона підтримуватиме мадридський клуб за квоту у 400 мільйонів євро. Socios можуть собі протестувати — що там означають їхні нещасні копійки порівняно з нафтогрошима.

Вочевидь усе це не означає, що Флорентіно Перес робить щось нове. Уже довгі роки клуби змінюють на час угод з інвесторами свої назви або назви своїх стадіонів. Наприклад, стадіон «Арсенал Лондон» тепер називається «Emirates Stadium» (спонсором виступають авіалінії Арабських Еміратів). Так само слід розуміти маневри президента Переса. Він не бореться з хрестом ані захищає його. Переса цікавлять гроші. Тому хрест залишиться у гербі, ну бо як хто має добру марку, то її не змінює, інакше вона втратить вартість. А зовсім інша справа — випустити якийсь продукт із «мутантною» версією, спеціально для спонсора. Якби Ватикан відповідно заплатив, то напевно дістав би версію з хрестом, більшим за корону.

Лешек СЛІВА,
Gość Niedzielny

ОТЦІ-ПУСТЕЛЬНИКИ СМІЮТЬСЯ

Не говоріть мені про ченців, які ніколи не сміються. Це смішно...

Один юнак якось побачив жінку, що плакала біля колодязя. Він поспішив розповісти про цей випадок старцеві. Але той остеріг його:

– Коли очі жінки покриті сльозами, то ясно бачити перестав чоловік.

Один чернець сказав якось старцеві:

– Я зберігав повне мовчання протягом семи років.

– А я, – відповів старець, – дотримувався повного посту протягом семисот днів.

– Отче, але ж це неможливо!

– Чому ж ти, брате, не дозволяєш мені постити впродовж семисот днів, якщо я дозволяю тобі зберігати мовчання аж сім з половиною років?

Один олександрійський торговець часто докучав отцеві Даниїлу пустими розмовами. Одного дня він питає:

– Отче, чи не відвідаєш ти мене в Олександрії?

І почув у відповідь:

– Бачиш, сину мій, тут така справа: ти, відвідуючи когось, витраєш час; я ж його втрачаю.

Один старець, якому дошкуляв демон смутку, поскаржився іншому:

– Як то тяжко старіти!

– Тим часом це єдиний спосіб прожити довго, – відповів той.

– Тобі слід було би менше постити, – сказали якось одному старцеві.

– Чому? Я ж прекрасно себе почуваю, – заперечив той. – А мені вже – вісімдесят років!

– А от якби ти постив менше, то тобі було би вже дев'яносто!..

Один старець так висловився про сутність жіноцтва: «Мовчання – одна з найцінніших прикрас жінки. Ось чому вона так рідко виставляє його напоказ».

За словами одного старця, зазвичай помиляється той, хто прагне ніколи не здійснювати жодних помилок.

Один старець провів у духовній боротьбі довгі роки, і ось одного дня у нього вирвалося:

– Господи, якщо Ти є всюди, то як же так виходить, що я частенько виявляюся десь іще?

Свідоцтво про реєстрацію
KV 4266

При передруку матеріалів посилання на газету «МЕТА» обов'язкове!

Над випуском працювали:

головний редактор:

о. Іван ГАЛІМУРКА,

літературний редактор Святослав СМУК,

більше редактор і технічний редактор:

Вячеслав ЧИЖЕВСЬКИЙ.

Відгуки та пропозиції надсилати на адресу:

площа св. Юра, 5, м. Львів,

Україна, 79000,

тел. (0322) 79-86-93;

тел. (032) 233-40-73;

e-mail: meta.ugcc@gmail.com

meta_ugcc@ukr.net

Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати матеріали. За достовірність фактів відповідає автор.

Рекламні оголошення приймаються вчитаними і відредагованими рекламодавцем.

Матеріали не рецензуються і не повертаються. Редакція може не поділяти думку автора.

Друк: ПрАТ «Видавничий Дім «Високий Замок»

Тираж: 6000 примірників, Замовл. № _____